

Kåd nr. 100 (Vestermølle)

Oplysningerne om dette kåd har Jens Axel Nissen (Alsnissen) modtaget af Jens Hansen Møller i Augustenhof 4. maj 2004

“VESTERMØLLE”

Matr. nr. 100 af Pøl, (Kåd nr. 100 af Holm), Vestermøllevej 6

Møllen ligger vest for Nordborg Kirke ved Nordborg bæk som løber gennem Hopsø ud i Lillebælt. Vandmøllen er sandsynligvis oprettet på hertug Hans den Yngres tid (545-1622) og nævnes første gang som stednavn i 1604.

I gamle dage blev møllen forpagtet af hertugen.

For at mølleren kunne eksistere blev der indført mølletvang. Senere gik det over til selveje.

Mølleren var før en stor mand, foruden mølleri blev der også drevet krohold og bankvirksomhed.

Slægten - Hansen Møller - drev møllen gennem 235 år. Men i slutningen af 1800 år hundrede

blev det dårlige tider for mølleerhvervet. Og 1923 blev møllen nedlagt som knudemølle, vindmøllen blev nedrevet i 1935 og vandmøllen i 1958.

Den første ejer der kendes er.

* 1620 - 1645

HENRIK SIMONSEN

Født ca. 1580 i Holm - Død april 1646 på Vestermølle.

Søn af fæster Simon Henriksen i Holm.

Blev fæster og møller på Vestermølle

Gift før 1616 med

METTE

Født ca. 1592 - Død september 1659 på Vestermølle.

Børn.

1. SIMON HENRIKSEN

Født ca. 1616 på Vestermølle.

Blev ejendommens efterfølger, se senere.

2. KAREN HENRIKSDATTER

Født november 1622 på Vestermølle - Død december 1622 på Vestermølle.

3. PETER HENRIKSEN

Født oktober 1624 på Vestermølle - Død maj 1631 på Vestermølle.

Ifl. Nordborg Kirkebog. Blev skaaren for sin Brøst og Mangels Skyld af M. Jørgen

Bruchschneider, udi Godtfolks Nærværelse og døde derefter paa anden Dagen Kl. 2,

7 aar gammel.

4. HANS HENRIKSEN

Født juli 1627 på Vestermølle.

5. DOROTHEA ELEONORA HENRIKSDATTER

Født juli 1632 på Vestermølle.

6. ELIN HENRIKSDATTER

Født august 1635 på Vestermølle - Død før 1637 på Vestermølle.

7. ELIN HENRIKSDATTER

Født juni 1637 på Vestermølle.

Ifl. Nordborg Kirkebog. Blev holdt over dåben af Hofmesterens frue, og begge adelige jomfruer på Slottet stod fadder.

* 1646 - 1671

SIMON HENRIKSEN

Født ca. 1616 på Vestermølle - Død juli 1671 på Vestermølle.

Blev fæster og møller. Betaler kirketidende i 1656.

Står liggemål 15. september 1644.

Gift 3. november 1644 i Nordborg Kirke med

KAREN NISDATTER

Født januar 1622 i Holm - Død 1696 på Vestermølle.

Datter af foged i Holm, Nis Clausen (1581-1669) og Karen (1581-1648)

Se retssag JM 515.

Børn.

1. RASMUS SIMONSEN

Født december 1644 på Vestermølle - Død december 1644 på Vestermølle.

2. ELSEBETH SIMONSDATTER.

Født juli 1646 på Vestermølle - Død september 1659 på Vestermølle.

3. HENRIK SIMONSEN

Født juli 1649 på Vestermølle - Død maj 1656 på Vestermølle.

4. KAREN SIMONSDATTER

Født juli 1652 på Vestermølle.

Gift med

Hans Christensen

Født 13 september 1643 på Gammelgaards Vandmølle.

Blev ejendommens efterfølger, se senere.

5. METTE SIMONSDATTER

Født februar 1656 på Vestermølle - Død 4. september 1726 på Vestermølle.

Ugift. En god gammel pige, skriver præsten.

6. HANS BIGSTOF SIMONSEN

Født 1659 på Vestermølle - Død før 1671 på Vestermølle.

7. UDØBT BARN

Født maj 1662 på Vestermølle - Død maj 1662 på Vestermølle.

8. HENRIK SIMONSEN

Født august 1666 på Vestermølle. - Død før 1671 på Vestermølle.

* 1671 - 1678

SIMON HENRIKSENS arvinger

* 1678 - 1709

HANS CHRISTENSEN (MØLLER)

Født 13. september 1643 på Gammelg. Mølle, Ketting Sogn - Død 5. juli 1709 på Vestermølle.

Blev fæster og møller på ejendommen, blev arveforpagter i 1694.

Gift 27. januar 1678 i Nordborg Kirke med

KAREN SIMONSDATTER

Født juli 1652 på Vestermølle - Død 17. marts 1732 på Vestermølle.

Var ejer 1709-1746.

Børn.

1. CHRISTIAN HANSEN MØLLER

Født 22. september 1678 på Vestermølle - Død juni 1749 på Østerholm Mølle, Notmark Sogn.

Blev 1704 møller på "Østerholm Mølle" (Egebjerg)

Gift før 1708 med

?

2. HJENDRE HANSEN

Født april 1680 på Vestermølle - Død januar 1682 på Vestermølle.

3. SIMON HANSEN MØLLER

Født 25. marts 1682 på Vestermølle - Død august 1761 på Bærens Mølle, Svenstrup Sogn.

Blev møller på "Bærens Mølle"

Gift 28. juli 1718 i Svenstrup Kirke med

Dorothea Christine Rudolfs

Enke efter møller på "Bærens Mølle" Christen Jensen (-1717).

Født

Datter af

4. HANS HANSEN MØLLER

Født 10. august 1684 på Vestermølle.

Blev ejendommens efterfølger, se senere.

5 MAREN HANSDATTER

Født marts 1687 på Vestermølle - Død januar 1713 på Østerholm Mølle, Notmark Sogn.

Ugift.

6. HJENDRE (HENRICH) HANSEN MØLLER

Født 23. april 1689 på Vestermølle - Død december 1758 på Vestermølle.

Inderste i Holm

Gift 16 september 1717 i Nordborg Kirke med

Ann Clausdatter

Født ca. 1689 - Død marts 1752 i Holm.

Datter af

7. KAREN HANSEN

Født 18. januar 1691 på Vestermølle - Død april 1766 i Holm.

Gift med

Hans Hansen

Født - Død april 1766 i Holm.

Søn af

Inderste i Holm. Døde begge samme dag.

8. MATHIAS HANSEN

Født 4. august 1694 på Vestermølle.

Skoleholder i Holm 1718-1773.

Gift 1. gang 20. oktober 1723 i Nordborg Kirke med

Eleonora Mortensdatter

Født april 1700 i Holm - Død oktober 1739 i Holm.

Datter af boels- og tolvmand i Holm, gl. nr. 31, ny nr. 52, Møllegade 81,

Morten Bondesen (1652-1726) og Maren Jørgensdatter.

8. MATHIAS HANSEN

Født 4. august 1694 på Vestermølle - Død august 1773 i Holm.

Gift 2. gang 19. maj 1740 i Nordborg Kirke med

Anna Hansdatter

Født september 1703 i Pøl. - Død 6. januar 1781 i Holm.

Datter af bødker i Pøl, Hans Bødker.

* 1709 - 1722

HANS CHRISTENSENS enke KAREN SIMONSDATTER.

* 1722 - 1745

HANS HANSEN MØLLER

Født 10. august 1664 på Vestermølle - Død 28. august 1745 på Vestermølle.
Blev ejer og møller af ejendommen.

Gift 25. oktober 1722 i Nordborg Kirke med

METTE HANSDATTER

Født oktober 1701 i Holm - Død 22. oktober 1740 på Vestermølle.

Datter af boelsmand i Holm, nr. 45, Damgade 18,
Hans Petersen Willatzen (1668-1721) og Syndet Christensdatter (1668-1721)

Børn.

1. KAREN HANSDATTER

Født 15. juni 1723 på Vestermølle - Død 8. februar 1808 på Vestermølle.

Ugift.

2. HANS HANSEN MØLLER

Født 3. juni 1723 på Vestermølle

Blev ejendommens efterfølger, se senere.

3. CHRISTEN HANSEN

Født 4. maj 1727 på Vestermølle. - Død juni 1755 på Vestermølle.

Ugift.

4. SINDET HANSDATTER

Født marts 1729 på Vestermølle - Død december 1762 på Vestermølle.

Ugift.

5. METTE HANSDATTER

Født 9. februar 1731 på Vestermølle - Død

Gift 1. juni 1765 i Nordborg Kirke med

Hans Hansen

Født april 1743 i Hellesø - Død marts 1769 i Nordborg.

Bødker i Nordborg.

Søn af boelsmand i Holm,

Hans Wilhelm Willem (1714-1782) og Gerderud Thomasdatter (1703-1781).

6. SIMON HANSEN

Født 11. december 1740 på Vestermølle - Død 22. december 1740 på Vestermølle.

* 1745 - 1778

HANS HANSEN MØLLER

Født 3. juni 1725 på Vestermølle.

Blev møller på ejendommen

Gift 1. gang 18. november 1746 i Nordborg Kirke med

MAREN FREDERIKSDATTER

Født 1. maj 1726 i Holm - Død 23. oktober 1768 på Vestermølle.

Datter af kådner og skipper i Holm,

Frederik Rudolphsen (1690-1754) og Mette Mortensdatter (1693-1754).

Børn.

1. HANS HANSEN MØLLER

Født 21. september 1747 på Vestermølle.

Snedker og møllebygger i Nordborg, Holmgade 16,

Ca. 1805 rejste han med 3 sønner til Langebæk, Sjælland og blev møllebygger der.

Gift 1. gang 27. maj 1769 i Nordborg Kirke med

Marike Christensdatter

Født oktober 1743 i Nordborg - Død 27. maj 1780 i Nordborg.

Datter af Christen Jessen fra Nordborg.

1. HANS HANSEN MØLLER

Født 21. september 1747 på Vestermølle.

Gift 2. gang 14. oktober 1780 i Nordborg Kirke med

Anna Margretha Jesdatter

Født 13. juli 1749 i Holm - Død 4. marts 1788 i Nordborg.

Datter af boelsmand i Holm, gl. nr. 19,

Jes Johansen (1716-1791) og Marie Andreasdatter (1712-1752).

1. HANS HANSEN MØLLER

Født 21. september 1747 på Vestermølle - Død september 1805 på Langebæk Mølle.

Gift 3. gang 15. november 1788 i Nordborg Kirke med

Marie Cathrine Frantzen

Født august 1752 i Løgumkloster - Død 28. juli 1810 i Nordborg.

Datter af bødker i Nordborg, Holmgade 16,

Hinrick Frantzen (1721-1802) og Ann Kiestine Johannesdatter (1726-1792).

2. FREDERIK HANSEN MØLLER

Født 8. maj 1749 på Vestermølle.

Blev ejendommens efterfølger, se senere.

3. SIMON HANSEN

Født juni 1751 på Vestermølle - Død januar 1756 på Vestermølle.

4. METTE HANSDATTER

Født 20. maj 1753 på Vestermølle - Død 27. marts 1823 på Vestermølle.

Gift 11. september 1790 i Nordborg Kirke med

Niels Hansen

Født december 1739 i Havnbjerg - Død 3. februar 1795 i Pøl.

Inderste i Pøl, Våninggade. Han blev fundet ihjelfrossen på marken.

Søn af Hans Nielsen fra Havnbjerg

5. MARTIN HANSEN

Født 6. april 1755 på Vestermølle - Død 30. januar 1756 på Vestermølle.

6. JØRGEN HANSEN

Født 21. november 1756 på Vestermølle - Død 28. juni 1777 på Vestermølle.

7. SIMON HANSEN

Født 31. maj 1759 på Vestermølle - Død 4. september 1767 på Vestermølle.

8. MAREN HANSDATTER

Født 30. april 1761 på Vestermølle - Død 13. maj 1777 på Vestermølle.

9. KJESTEN HANSDATTER

Født 2. december 1763 på Vestermølle - Død 10. november 1807 i Nordborg.

Gift 5. november 1796 i Nordborg Kirke med

Jens Nissen

Født ca. 1742 i Langenhorn, Bredsted, Sydslesvig - Død 16. september 1824 i Nordborg.

Grynmøller i Nordborg, Tontoft 24.

Søn af

10. SYNNEDE HANSDATTER

Født 2. april 1766 på Vestermølle - Død 12. november 1772 på Vestermølle.

11. MARTIN HANSEN

Født 20. oktober 1768 på Vestermølle - Død 25. oktober 1768 på Vestermølle.

HANS HANSEN MØLLER

Født 3. juni 1725 på Vestermølle - Død 6. januar 1778 på Vestermølle.

Gift 2. gang 7. april 1769 i Nordborg Kirke med

ELINA (HELENA) JENSDATTER

Født november 1743 i Holm - Død 30. oktober 1796 på Vestermølle.
Datter af boelsmand i Holm, nr. 53, Møllegade 68,
Jens Andresen (-1764) og Maren Thomasdatter (1710-1783).

Børn.

1. JENS HANSEN MØLLER

Født 19. marts 1770 på Vestermølle.
Blev sættemand på ejendommen, se senere.

2. MARTIN HANSEN

Født 22. februar 1772 på Vestermølle - Død 21. april 1806 i Zeist, Holland.
Bor 1797 i Seest ifl. skifte.

3. MAREN HANSEN MØLLER

Født 26. april 1774 på Vestermølle - Død 22. maj 1831 i Frørup, Sønderjylland.
Gift 24. august 1811 i Frørup Kirke med
Hans Stephansen
Født
Skrædder i Tyrstrup og Frørup.
Søn af Stefan Simonsen og Anna Marie Andreasdatter.

* 1778 - 1806

FREDERIK HANSEN MØLLER

Født 8. maj 1749 på Vestermølle.
Blev ejer og møller på ejendommen.
Gift 1. gang 12. september 1778 i Nordborg Kirke med
ANNA CLAUDATTER

Født november 1746 i Holm - Død 8. januar 1787 på Vestermølle.
Datter af boelsmand i Holm, gl. nr. 29, nr. 50, "Trolsgaard" Møllegade 62.
Claus Gertsen (1711-1794) og Maren Christensdatter (ca. 1716-1781).

Børn.

1. MAREN HANSEN MØLLER

Født 18. december 1779 på Vestermølle - Død 16. juni 1787 på Vestermølle.

2. ANNA HANSEN MØLLER

Født 3. januar 1784 på Vestermølle - Død 16. marts 1860 på Augustenhof 30.
Gift 8. september 1810 i Nordborg Kirke med
Hans Christensen Hansen
Født 14. april 1788 - Død 8. juli 1864 på Augustenhofvej 30.
Grynmøller i Nordborg, Tontoft 24, som han solgte i 1825 til sin bror Lorens,
og køber parcel 16, Augustenhofvej 30
Søn af parcellist og skrædder i Ruglække, Købingsmarkvej 29,
Hans Christian Christensen (1750-1810) og Marie Jesdatter (1746-1795).

FREDERIK HANSEN MØLLER

Født 8. maj 1749 på Vestermølle - Død 18. maj 1806 på Vestermølle.
Gift 2. gang 19. maj 1787 i Nordborg Kirke med
EVA MARIE PETERSDATTER
Født 12. december 1766 i Oksbøl.
Datter af skrædder og skovfoged i Østerlund,
Peter Nissen (1735-1800) og Eleonora Frederikdatter (1742-1804).
Blev gift igen 1807 med hendes afdøde mands halvbror, se senere.

Børn.

1. HANS HANSEN MØLLER

Født 15. maj 1789 på Vestermølle.

Blev ejendommens efterfølger, se senere.

2. PETER (HANSEN MØLLER) FREDERIKSEN

Født 10. juni 1792 på Vestermølle - Død 21. november 1870 i Lunden, Havnbjerg Sogn.

Skolelærer i Stevning, Mjels og degn i Havnbjerg.

Gift 18. marts 1821 i Svenstrup Kirke med

Anna Elisabeth Nielsen

Født 17. juni 1798 i Aabenraa - Død 26. februar 1874 i Holm.

Datter af skolelærer i Stevning, Johan Frederik Didrik Nielsen og Margrethe Andersen.

3. FREDERIK HANSEN MØLLER

Født 29. november 1795 på Vestermølle. - Død 29. december 1798 på Vestermølle.

4. JENS HANSEN MØLLER

Født 13. maj 1798 på Vestermølle - Død 7. juli 1869 på Augustenhofvej 28.

Købte i 1833, parcel 17, Augustenhofvej 28.

Gift 18. november 1832 i Nordborg Kirke med

Dorthea Sophie Christensen

Født 28. februar 1805 i Brandsbøl, Havnbjerg Sogn - Død 2. april 1878 på Augustenhofvej 28.

Datter af kådner og skrædder i Brandsbøl,

Peter Christensen (1757-1818) og Elisabeth Petersdatter (1771-1814).

* 1806 - 1817

JENS HANSEN MØLLER

Født 19. marts 1770 på Vestermølle - Død 14. december 1835 på Augustenhofvej 3.

Blev sættemand og møller på "Vestermølle" efter hans halvbror Frederiks død.

Ombyggede 1816 ejendommen Augustenhofvej 3, se JM - EM på gavlenden.

Gift 5. december 1807 i Nordborg Kirke med

EVA MARIE PETERSDATTER

Enke efter Frederik Hansen Møller (1749-1806)

Født 12. december 1766 i Oksbøl - Død 13. september 1828 på Augustenhofvej 3.

Børn.

1. FREDERIK HANSEN MØLLER

Født 5. december 1810 på Vestermølle - Død 13. juni 1843 på Augustenhofvej 3.

Blev ejer ejendommen Augustenhofvej 3.

Gift 26. september 1835 i Nordborg Kirke med

Anna Marie Hansen

Født 18. november 1810 i Nordborg - Død 24. november 1857 på Augustenhofvej 3.

Datter af grynmøller på Tontoft, senere parcellist på Augustenhof 30,

Hans Christensen Hansen (1788-1864) og Anna Hansen Møller (1784-1860).

* 1817 - 1846

1. Hans Hansen MØLLER født 15 Maj 1789, Vestermølle, Nordborg Sogn, døbt 19 Maj 1789, Nordborg Kirke, (søn af Frederik Hansen MØLLER og Eva Marie PETERSDATTER) gift 16 Sep 1815, i Nordborg Kirke, Marie Jacobsen MOOS, født 24 Maj 1792, Svenstrup, Svenstrup Sogn, Als, døbt 28 Maj 1792, Svenstrup Kirke, Als, (datter af Jacob Hansen MOOS og Thøre HANSDATTER) død 21 Okt 1878, Vestermølle, Nordborg Sogn, begr. 28 Okt 1878, Nordborg Kirke, konf. 1806, Svenstrup Kirke, Als. Hans døde 2 Maj 1846, Vestermølle, Nordborg Sogn, begr. 9 Maj 1846, Nordborg Kirke.

1817-1846 mølleejers på "Vestermølle" vandmølle og kro, Vestermøllevej 6

1823-1825 ejer af "Svenstrup Kornmølle" efter svigerfars fallit 1823

Har skrevet den gamle stamrigister. Se #96

1836 rev han stubmøllen ned og byggede en ottekantet hollandsk vindmølle

Se historie ved Eva Lavendt

Børn:

i Frederik Hansen MØLLER født 18 Jan 1816. Se nedenfor

ii Marie Hansen MØLLER født 23 Sep 1817, Vestermølle, Nordborg Sogn, døbt 25 Sep 1817 HJ., Vestermølle, Nordborg Sogn, gift 20 Jun 1841, i Nordborg Kirke, Jørgen JOHANSEN, født 25 Jul 1812, Stevning, Svenstrup Sogn, Als, døbt 29 Jul 1812, Svenstrup Kirke, Als, (søn af Johan Nissen JØRGENSEN og Anna Sophie HØJ) død 8 Feb 1846, Nordborg, Nordborg Sogn, begr. 14 Mar 1846, Nordborg Kirke. Marie døde 17 Mar 1908, Vestermølle, Nordborg Sogn, begr. 23 Mar 1908, Nordborg Kirke.

Fremv. 26 Okt 1817 i Nordborg Kirke

Flyttede 1846 til "Vestermølle" efter mandens død. Se Eva Lavendt

Håndarbejds lærerinde i Holm Skole 1888

Jørgen:

Møllersvend på "Vestermølle" 1841

Indsider i Nordborg 1843-46 "Moses Hus", lå over for Kirkegade 15 Nu nedbrudt

Har også været forpagter på "Moses Mølle" i Ulbjerg Han havde tilnavnet HØJ

Børn:

i Anna Sofie JOHANSEN født 26 Jul 1841, Vestermølle, Nordborg Sogn, døbt 5 Sep 1841, Nordborg Kirke, gift 14 Okt 1864, i Nordborg Kirke, Theodor Christian HYBBE, født 12 Feb 1839, Haderslev, døbt 28 Feb 1839, Vor Frue Kirke, Haderslev, (søn af Johan Joachim Christian HYBBE og Cathrine Margrethe BARKENTIN) død 19 Okt 1908, Haderslev. Anna døde FØR 1905, Haderslev.

I pleje på "Vestermølle" i 1860

Theodor:

Forpagter af "Vestermølle" 1864+65+67 Senere "Holm Mølle" Se "Møller på Als"

Rejser til Haderslev 1883. til "Ryes Mølle" Gift 2 gange, se #1277

ii Marie JOHANSEN født 5 Dec 1842, Vestermølle, Nordborg Sogn, døbt 29 Jan 1843, Nordborg Kirke, død 8 Apr 1843, Vestermølle, Nordborg Sogn, begr. 14 Apr 1843, Nordborg Kirke.

iii Hans JOHANSEN født 5 Mar 1844, Vestermølle, Nordborg Sogn, døbt 5 Apr 1844, Nordborg Kirke, gift 19 Jun 1868, i Bregninge Kirke, Tåsinge, Marie Larsen BECH, født 12 Jan 1847, Troense, Bregninge Sogn, Tåsinge, døbt 21 Mar 1847, Bregninge Kirke, Tåsinge, (datter af Lars Chistiansen BECH og Anna Magdalena NIELSDATTER) død 12 Nov 1924, Thurø, Thurø Sogn, begr. 18 Nov 1924, Vor Frue Kirke, Svendborg. Hans døde 16 Jul 1924, Svendborg, begr. 22 Jul 1924, Vor Frue Kirke, Svendborg.

Tjenestekarl på "Vestermølle" 1860, rejste til Fyn, Tåsinge. Se efters.#1273

Skibstrømmer i Troense i 1876, Kedelsmedstræde 6

Boede 1868 på "Nonnebogaarden" i Birkende

iv Jørgen JOHANSEN født 12 Jun 1846, Nordborg, Nordborg Sogn, døbt 6 Jul 1846 HJ., Nordborg, Nordborg Sogn, død 20 Nov 1846, Nordborg, Nordborg Sogn, begr. 24 Nov 1846, Nordborg Kirke.

Fremv. 18 Aug 1846 i Nordborg Kirke. Se Eva Lavendt

iii Thøre (Thora) Hansen MØLLER født 31 Maj 1819, Vestermølle, Nordborg Sogn, døbt 4 Jun 1819 HJ., Vestermølle, Nordborg Sogn, gift 17 Jul 1840, i Nordborg Kirke, Gorm PETERSEN, født 8 Jul 1816, Helnæs, Helnæs Sogn, døbt 9 Jul 1816 HJ., Helnæs, Helnæs Sogn, (søn af Peter JACOBSEN og Anna THORS DATTER) død 6 Aug 1893, Holse Mark, Brenderup Sogn, begr. 11 Aug 1893, Hårslev Kirke, konf. 10 Apr 1831, Helnæs Kirke. Thøre døde 30 Okt 1858, Holse Mølle, Hårslev Sogn, begr. 8 Nov 1858, Hårslev Kirke.

Fremv. 4 Jul 1819 i Nordborg Kirke,

Gorm:

Fremvist den 14 Juli i Helnæs Kirke. FT-1834 hjemme

Rejste til Als i maj 1835, og var møllersvend på "Vestermølle" til 1840

Møllerejer på Tommerup Nørremark 1840 til 1853. Se #1294

Møllerejer på Holse Mølle, Hårstrup i 1854 og 1861

Svigersønnen, Hans Martinsen møller på Holse Mølle i 1885

I 1893 boede Gorm og Ane Kirstine, på Holse Mark i "Præstehuset"

Gift 2 gange

Børn:

i Dødfødt DRENG født 2 Jan 1842, Tommerup Mølle, Tommerup Sogn, død 2 Jan 1842, Tommerup Mølle, Tommerup Sogn, begr. 9 Jan 1842, Tommerup Kirke.

ii Peter Gormsen MØLLER født 9 Dec 1842, Tommerup Mølle, Tommerup Sogn, døbt 22 Jan 1843, Tommerup Kirke.

iii Marie GORMSDATTER MØLLER født 6 Dec 1844, Tommerup Mølle, Tommerup Sogn, døbt 23 Feb 1845, Tommerup Kirke.

iv Anna GORMSDATTER MØLLER født 6 Maj 1847, Tommerup Mølle, Tommerup Sogn, døbt 19 Maj 1847, Tommerup Kirke.

v Dødfødt PIGE født 23 Apr 1849, Tommerup Mølle, Tommerup Sogn, død 23 Apr 1849, Tommerup Mølle, Tommerup Sogn, begr. 29 Apr 1849, Tommerup Kirke.

vi Dødfødt PIGE født 6 Maj 1853, Tommerup Mølle, Tommerup Sogn, død 6 Maj 1853, Tommerup Mølle, Tommerup Sogn, begr. 11 Maj 1853, Tommerup Kirke.

iv Anna Hansen MØLLER født 25 Feb 1821, Vestermølle, Nordborg Sogn, døbt 2 Mar 1821, Nordborg Kirke, gift 25 Apr 1851, i Nordborg Kirke, Jes Waldemar Alexander JESSEN, født 19 Feb 1824, Agtrup, Sønder Bjert Sogn, (søn af Peter Jessen MØLLER og Thøre Jacobsen MOOS) død 27 Jun 1885, Nordborg, Nordborg Sogn, begr. 1 Jul 1885, Nordborg Kirke. Anna døde 15 Okt 1883, Nordborg, Nordborg Sogn, begr. 20 Okt 1883, Nordborg Kirke.

1845 bor hun hos Chistian Jacobsen Moos #3377 på Lydinge Mølle, Fyn

Jes:

Se Nordborg Bogen og billeder #1297

Hans mor og svigermor er søskende

Grynmøller i Kliplev i 1851, Grynmøller i Nordborg "Klyhns Mølle" 1853-55

Høker i Nordborg, Skomagergade 5. 1855-76. Medejer af "Hørfabrikken"1876-1885

Byggede hus Storegade 86 i 1876

Børn:

i Thyra Marie JESSEN født 19 Sep 1852, Nordborg, Nordborg Sogn, døbt 17 Okt 1852, Nordborg Kirke, gift 27 Sep 1885, Anders NIELSEN, født 8 Jun 1855, Lundager, Gamtofte Sogn, (søn af Niels ANDERSEN og Karen HANSEN RASMUSDATTER) død 30 Sep 1932, Sønderborg Sygehus, begr. 4 Okt 1932, Nordborg Kirke. Thyra døde 31 Jul 1929, Nordborg, Nordborg Sogn, begr. 6 Aug 1929, Nordborg Kirke.

Se mere i "Nordborg Bogen" side 59+60

Anders:

Se "Nordborg Bogen" side 60 og tillæg og billeder "1304

Begravelsen foretaget af valgmenighedspræst i Skjern, Valdemar Nielsen

hans søn #1305

ii Hans Peter JESSEN født 19 Feb 1855, Nordborg, Nordborg Sogn, døbt 21 Mar 1855, Nordborg Kirke, gift (1) 17 Aug 1881, i Vejle, Frederikke Marie Fride BRORSEN, født 21 Jul 1858, Nordborg, Nordborg Sogn, døbt 12 Sep 1858, Nordborg Kirke, (datter af August Friedrich BRORSEN og Marie Margrethe Magdalene DRESCHER) død 21 Nov 1882, Tiufkær, Smidstrup Sogn, begr. 27 Nov 1882, Smidstrup Kirke, gift (2) 19 Dec 1891, i Sønder Nærå Kirke, Anna Marie HANSEN, født 8 Jan 1865, Birkum, Sønder Nærå Sogn, døbt 26 Feb 1865, Sønder Nærå Kirke, (datter af Hans MATHIESEN og Mette CHRISTENSEN). Hans døde 27 Feb 1920, København, begr. 3 Jan 1921, Nordre Kirke, Vejle.

Maskinfabrik i Vejle se #1299 + billeder

I USA 1872-1878. Drev hørfabrikken 1878-181. Købt "Tjufkjær Mølle" i 1881

Frederikke:

iii Peter JESSEN født 4 Mar 1857, Nordborg, Nordborg Sogn, døbt 5 Apr 1857, Nordborg Kirke, død 28 Mar 1869, Nordborg, Nordborg Sogn, begr. 3 Apr 1869, Nordborg Kirke.

iv Waldemar JESSEN født 10 Jan 1859, Nordborg, Nordborg Sogn, døbt 26 Jan 1859 HJ., Nordborg, Nordborg Sogn, død EF. 1927, konf. 1874, Nordborg Kirke.

Fremv.22 Apr 1859 i Nordborg Kirke,

Tjufkær Mølle 1881+85

v Marie JESSEN født 20 Jun 1860, Nordborg, Nordborg Sogn, døbt 29 Jul 1860, Nordborg Kirke, død 24 Nov 1862, Nordborg, Nordborg Sogn, begr. 29 Nov 1862, Nordborg Kirke.

v Jacob Hansen MØLLER født 30 Nov 1822, Vestermølle, Nordborg Sogn, døbt 3 Dec 1822 HJ., Vestermølle, Nordborg Sogn, død 1848, I Krigen.

Fremv 18 Jan 1823 i Nordborg Kirke, Faldt i krigen 1848

Kan ikke findes gift i Nordborg

vi Ellen Hansen MØLLER født 9 Dec 1824, Vestermølle, Nordborg Sogn, døbt 12 Dec 1824 HJ., Vestermølle, Nordborg Sogn, gift 7 Jan 1847, i Nordborg Kirke, Nis OTTESEN, født 4 Dec 1820, Ruglykke, Nordborg Sogn, døbt 8 Dec 1820, Nordborg Kirke, (søn af Otto Jørgensen OTTESEN og Anna Kirstine SIMONSEN) død 6 Apr 1892, Ruglykke, Nordborg Sogn, begr. 20 Apr 1892, Nordborg Kirke. Ellen døde 4 Okt 1911, Ruglykke, Nordborg Sogn, begr. 10 Okt 1911, Nordborg Kirke.

Fremv. 30 Jan 1825 i Nordborg Kirke,

Nis:

Skrædder og boelsmand Ruglykke 30. I 1874 er der til ejendommen 5,10 ha.

Børn:

i Otto OTTESEN født 9 Dec 1847, Ruglykke, Nordborg Sogn, døbt 7 Jan 1848, Nordborg Kirke, død 6 Dec 1850, Ruglykke, Nordborg Sogn, begr. 11 Dec 1850, Nordborg Kirke.

ii Christine Marie OTTESEN født 7 Feb 1852, Ruglykke, Nordborg Sogn, døbt 24 Mar 1852, Nordborg Kirke, gift 7 Feb 1878, i Nordborg Kirke, Jes FREDERIKSEN, født 23 Jul 1833, Pøl, Nordborg Sogn, døbt 1 Sep 1833, Nordborg Kirke, (søn af Frederik PETERSEN og Magdalene Johannsen JESSEN) død 16 Sep 1906, Nordborg, Nordborg Sogn, begr. 21 Sep 1906, Nordborg Kirke, konf. 1848, Nordborg Kirke. Christine døde 2 Dec 1925, Nordborg, Nordborg Sogn, begr. 7 Dec 1925, Nordborg Kirke.

Mejeske 1878, ingen børn

Jes:

16 år sømand deraf 6 kaptajn

Landmand og kaptajn i Østerlund, Jacob Clausens nedlagte ejendom, 1874-96

Boede Storegade 81 1896-1925. Gift 2 gange, ingen børn Se historie #1297

FT-1860 på Coffadi fart

iii Marie OTTESEN født 27 Okt 1854, Ruglykke, Nordborg Sogn, døbt 25 Nov 1854, Nordborg Kirke, gift 9 Nov 1886, i Nordborg Kirke, Niels LASSEN, født 5 Dec 1851, Sæd, Ubjerg Sogn, døbt 31 Dec 1851, Ubjerg Kirke, (søn af Niels LASSEN og Mette Christine KNUDSEN) konf. 7 Apr 1867. Marie konf. 1886, Nordborg Kirke.

Mejerske 1886

Niels:

Bagermester i Nordborg 1880-83. Gift 2 gange

- - Tønder 1886-93

iv Sophie Cathrine OTTESEN født 9 Mar 1860, Ruglykke, Nordborg Sogn, døbt 14 Apr 1860, Nordborg Kirke, gift 5 Okt 1897, i Nordborg Kirke, trol. 5 Okt 1897, Nordborg Standesamt, Hans PETERSEN MØNSTER, født 24 Sep 1860, Havnbjerg, Havnbjerg Sogn, døbt 4 Nov 1860, Havnbjerg Kirke, (søn af Jørgen PETERSEN MØNSTER og Anne Marie NICOLAISEN) død 21 Jun 1930, Ruglykke, Nordborg Sogn, begr. 26 Jun 1930, Nordborg Kirke, konf. 1875, Svenstrup Kirke, Als. Sophie døde 23 Okt 1920, Ruglykke, Nordborg Sogn, begr. 3 Nov 1920, Nordborg Kirke, konf. 1874, Nordborg Kirke.

Hans:

Tjenestekarl da han blev gift.

Overtog Sophies hjem 1897-1920, Ruglykke 30. Kaldet MØNSTER

v Otto OTTESEN født 5 Aug 1862, Ruglykke, Nordborg Sogn, døbt 14 Sep 1862, Nordborg Kirke, død 29 Mar 1865, Ruglykke, Nordborg Sogn, begr. 2 Apr 1865, Nordborg Kirke.

vii Marie Kirstine (Christine) Hansen MØLLER født 19 Nov 1826, Vestermølle, Nordborg Sogn, døbt 22

Nov 1826 HJ., Vestermølle, Nordborg Sogn, gift 19 Jul 1851, i Nordborg Kirke, Frederik Jensen BUHL, født 18 Jun 1824, Sct. Michaelis Sogn, Fredericia, døbt 20 Jun 1824 HJ., Sct. Michaelis Sogn, Fredericia, (søn af Jes Jensen BUHL og Kirstine HANSDATTER) død 3 Jan 1885, København, begr. 10 Jan 1885, Sct. Michaelis Kirke, Fredericia. Marie døde EF. 1891.

Fremv. 17 Dec 1826 i Nordborg Kirke,

Frederik:

Fremstillet 11. september i Sct. Michaelis Kirke

FT-1845 bagersvend i Fredericia, Gothersgade. 1851 underofficer

1856-65 bager i Fredericia 1885 hotelejer i Fredericia

Børn:

i Frederik BUHL født uæ. 6 Mar 1851, Nordborg, Nordborg Sogn, døbt 18 Apr 1851, Nordborg Kirke, død 23 Maj 1851, Nordborg, Nordborg Sogn, begr. 26 Maj 1851, Nordborg Kirke.

ii Marie BUHL født ca. 1853, Fredericia.

iii Jess Sophuss BUHL født 13 Sep 1856, Sct. Michaelis Sogn, Fredericia, døbt 26 Nov 1856, Sct. Michaelis Kirke, Fredericia.

Hotelejer og bageribestyrer i Fredericia

iv Hans Thorvald BUHL født 7 Okt 1858, Sct. Michaelis Sogn, Fredericia, døbt 4 Mar 1859, Sct. Michaelis Kirke, Fredericia.

Oberstløjtnant

v Sophie Frederikke BUHL født 26 Okt 1860, Sct. Michaelis Sogn, Fredericia, døbt 21 Jan 1861, Sct. Michaelis Kirke, Fredericia.

vi Thora Jacobine BUHL født 23 Jan 1864, Sct. Michaelis Sogn, Fredericia, døbt 9 Mar 1864 HJ., Sct. Michaelis Sogn, Fredericia.

Fremstillet 13. november i Sct. Michaelis Kirken

vii Peter BUHL født 3 Maj 1865, Sct. Michaelis Sogn, Fredericia, døbt 14 Sep 1865, Sct. Michaelis Kirke, Fredericia, gift 3 Aug 1892, i Chicago, USA, Thora Margrethe Agnes RASMUSSEN.

1880-83 gennemgik hærens elevskole

1884 secondløjtnant

1890-1904 i USA

1911 løjtnant af reserven

1915 kaptajn

Ejer af Jernbanehotellet i Fredericia, senere adm. direktør for bådarten

Lyngby - Farum

viii Hans Hansen MØLLER født 29 Sep 1828, Vestermølle, Nordborg Sogn, døbt 11 Okt 1828, Nordborg Kirke, gift 19 Jan 1860, i Havnbjerg Kirke, Helene Eriksen PETERSEN, født 11 Jan 1837, Mjels, Oksbøl Sogn, døbt 19 Feb 1837, Oksbøl Kirke, (datter af Erik PETERSEN og Anna Marie SCHMIDT) død 1911, Vejle. Hans døde 3 Sep 1913, Vejle, konf. 10 Mar 1844, Nordborg Kirke.

Gift ifølge kongebrev af 11 Jan 1860.

Møller og møllerbygger, byggede "Holm Vindmølle" se "Møller på Als" side 41

Og "Klyhns Mølle" Holmgade. Senere møller i Vejle ca. 1876, se tillæg #1095

Solgte til kaptajn Klyhn

Helene:

Chr.Knudsen skriver. Hun var en meget smuk og pæn pige, med et tækkelig og rart væsen.

Tjent på Majkroen

Børn:

i Marie Sofie Hansen MØLLER født 10 Apr 1861, Nordborg, Nordborg Sogn, døbt 26 Maj 1861, Nordborg Kirke, gift HERMANDSEN. Marie døde 1892, Århus, konf. 1876, Nordborg Kirke.

HE:

Købmand i Århus

ii Hans Hansen MØLLER født 16 Feb 1863, Nordborg, Nordborg Sogn, døbt 22 Mar 1863, Nordborg Kirke, gift 4 Jun 1893, i Vejle, Jenny LUND, født 17 Aug 1869, Vejle, død 8 Mar 1896. Hans døde 1923, Vejle.

Direktør ved Vejle Dampmølle

iii Erik Hansen MØLLER født 17 Dec 1865, Nordborg, Nordborg Sogn, døbt 27 Jan 1866, Nordborg Kirke, gift _____. Erik døde 1912, Ålborg.

Direktør ved Aalborg Dampmølle

iv Frederik Hansen MØLLER født 17 Dec 1865, Nordborg, Nordborg Sogn, døbt 27 Jan 1865, Nordborg Kirke, død 3 Jul 1872, Nordborg, Nordborg Sogn, begr. 7 Jul 1872, Nordborg Kirke.

v Jacob Anton Hansen MØLLER født 5 Okt 1867, Nordborg, Nordborg Sogn, døbt 5 Nov 1867, Nordborg Kirke, gift Margrethe JACOBSEN, født 7 Jan 1870, Pøl, Nordborg Sogn, døbt 4 Mar 1870, Nordborg Kirke, (datter af Jørgen Christensen JACOBSEN og Anna Eriksen PETERSEN) død FØR 1909. Jacob døde 1914, Vejle.

Filialbestyrer i Vejle. Ikke gift i Nordborg

vi Axel Peter Hansen MØLLER født 7 Aug 1869, Nordborg, Nordborg Sogn, døbt 5 Sep 1869, Nordborg Kirke, gift (1) skilt, Hanna Elisabeth CHRISTENSEN, gift (2) Inge GUSTAVSON. Axel døde CA. 1958.

Skilt da børnene var store. 2g. med butikspige i firmaet

Grosserer i København

vii Helene Anna Hansen MØLLER født 20 Maj 1871, Nordborg, Nordborg Sogn, døbt 18 Jun 1871, Nordborg Kirke, gift _____.

_____:

Godsejer i Fensmark på Mors

viii Frederik Hansen MØLLER født 23 Jun 1873, Nordborg, Nordborg Sogn, døbt 20 Jul 1873, Nordborg Kirke, død 1929, USA.

Død i USA i 1929

ix Valdemar Hansen MØLLER født 14 Maj 1875, Nordborg, Nordborg Sogn, døbt 28 Maj 1875, Nordborg Kirke, død 1931, USA.

Død i USA 1931

x Peter Hansen MØLLER født 8 Jan 1877, Vejle, gift 1930, Johanne ELMQUIST, født 12 Jul 1893, København, død 7 Apr 1986, Havnbjerg, Havnbjerg Sogn, begr. Havnbjerg Kirke. Peter døde 16 Nov 1964, Havnbjerg, Havnbjerg Sogn, begr. Havnbjerg Kirke.

Boede i Vigersdal, Ringsted 25 Mar 1910. Landmand på Sjælland

Han har foræret Nordborg Arkiv en bibel der tilhørte hans mor og far #1095

Se mere #1364

Johanne:

Lærer i Havnbjerg 1920- Se billede og historie #1364

Har været i pleje hos nogle tantre

xi Thyra MØLLER født 1878, Vejle, død 1884, Vejle.

xii Ellen MØLLER født 1881, Vejle, gift _____.

Bosiddende i Ørum

_____:

I Ørum

xiii Thyra Hansen MØLLER født 1884, Vejle.

ix Mette Marie Hansen MØLLER født 11 Mar 1830, Mette Marie Hansen MØLLER født 11 Mar 1830, Vestermølle, Nordborg Sogn, døbt 10 Apr 1830, Nordborg Kirke, gift 5 Feb 1858, i Nordborg Kirke, Marcus Jørgensen SCHMIDT, født 19 Jun 1826, Nordborg, Nordborg Sogn, døbt 29 Jun 1826, Nordborg Kirke, (søn af Marcus Jørgensen SCHMIDT og Dorothea Margretha VETTE) død 1 Jul 1904, Vejle, begr. 4 Jul 1904, Sct. Nicolai Kirke, Vejle. Mette døde 9 Jun 1913, Vejle, begr. 13 Jun 1913, Sct. Nicolai Kirke, Vejle, konf. 10 Mar 1844, Nordborg Kirke.

Se hendes barndomshistorie ved Eva Lavendt, se #1096

Se hendes barndomshistorie ved Eva Lavendt, se #1096

Afskrift af original dokument, med tilføjelser af note.

MINE BARNDOMSERINDRINGER

af Mette Marie Hansen Møller

11. Marts 1830 – 9. Juni 1913

Grundtvig synger:

Mens som Barn på Landet jeg var hjemme.

Kan nogen nægte, at vort kære Barndomshjem er den dejligste Erindring, vi har at tage med os ind i Livet; - det glemmes aldrig, selv om vi glemmer meget andet, hvad vi oplever.

Der er jo for en del Aar siden bygget et nyt derhjemme, som jeg aldrig har set, og som jeg heller ikke bryder mig om at se. Den store, kolossale Mølle, (se note 1) som jeg kan huske blev bygget, den stod der saa imponerende ved enden af det lange Stuehus, kun en Vej imellem; det laa lige her før Dæmningen, Vejen, der gaar til Holm, med den store Hølade til venstre og Vandmøllen til højre, - det er den Erindring, jeg har om det gamle Hjem. (2) - Bagved Huset løb der om Vinteren – og især om Foraaret efter Tøbrud et stærkt Vandløb, som kom oppefra Markerne. Min Broder lavede tidt smaa Vandhjul og anbragte dem deri, hvilket var meget morsomt. Overfor dette Vandløb var der en meget stejl Skrænt, som var bevokset med Asketræer – længere nede ved Vandløbet ogsaa Elletræer. Paa denne Skrænt havde vi ret vor Legeplads. Vi havde et Sted deroppe, som var en lille Begravelsesplads; naar der døde en lille Ælling eller Kylling, hvilket skete ikke saa sjældent, saa begravede vi den med stor Alvor og pyntede Graven med Blomster, og min Broder (3) stod saa op i et Asketræ og ringede med Grenene. – Der var et Sted deroppe, hvor der var dannet tre Sæder af Rødderne fra det ene Træ til det andet, der legede vi tidt "at køre til Sønderborg", thi Sønderborg maatte jo vistnok være noget af det vigtigste i Verden; - saa sad min Broder foran som Kusk, og vi sad bagpå.

En Dag gik vi Skolegang, som vi kaldte det. Da vi kom til Kirken og saa hvad Kl. var, saa vi, at det var blevet sent, vi havde jo lang Vej at gaa; flere gange har vi talt Skridtene hjemmefra og lige op til Skolen, som jo laa midt i Byen, og Resultatet blev hver Gang det samme, nemlig: 5420; man skulde jo tro, at det maatte være mere, men jeg har Tallet saa fast i min Erindring, at det ikke kan fejle. – Vi besluttede altsaa at gaa Skolegang, - vi listede os altsaa ad Omveje og kom hjem og krøb op paa "æ Hold", som det hed, og skjulte os som Adam og Eva mellem Havens Træer. Vi listede saa hen og fik os anbragt paa de tre omtalte Sæder; det var lige op for Køkkenvinduerne, der var Træerne tættest. Vi kunde høre, hvor de kærnedede dernede, de lo og talte og havde travlt, og vi sad hele Formiddagen og "kørte til Sønderborg" og turde ikke aabne vor Mund af Frygt for at blive opdaget. Da vi endelig mærkede, at det maatte være Middag, sneg vi os ud på Vejen og kom den anden Vej ind; men hvor var vi skamfulde, hvor havde vi en ond Samvittighed! Vi gjorde det heller ikke oftere.

Da vi Børn var mindre måtte der jo holdes Mandtal (4) over os, naar det blev Sengetid. Jeg tror, at vi, der var paa Landet, fik lov til at gaa ude, saa længe vi vilde, naar det var godt Vejr; men det var vist ogsaa tidt, at Søvnens overraskede os. En Aften kan jeg huske, at der lå en mindre én og sov paa en stor Trappesten; en anden Gang blev jeg savnet, - det har vel været i Høstens Tid, da det mørkner tidligt, for de maatte tænde Lys.

Vi havde altid en Daglejer til at hugge Pinde, som blev bunden sammen med Halmbaand i store Knipper for Ordens Skyld at intet skulde gaa til spille, og Pigen bar altid to saadanne Knipper ind i Brændekassen hver Aften. – Da de som sagt havde tændt Lys, opdagede de en Flig af et Forklæde, der hang ud over Brændekassen, og da de fik Brændet bort, laa jeg og sov på Bunden med Ansigtet nedad, hvilket vist var meget heldigt.

Min Fader slog os sjældent, naar vi var uartige; jeg husker kun én gang Broder Hans (5) var gaaet til Byen uden Forlov, - da fik han Bank, da han kom hjem. Ja, Vinterafterne, naar han skulde regne og han ikke altid kunde forstaa alle de Figurer, min Fader skrev paa Tavlen, saa fik han tidt Ryk i Ørene; saa græd han, og saa græd vi andre med. Fader var en stor Regnemester; det fortalte Provsten mig hver gang han kom i Skolen; derfor troede han, at jeg ogsaa havde lidt af denne Visdom; men min Fader brød sig ikke om, om vi Pigebørn kunde regne eller ej. Men naar Lærerne inde i Byen ikke kunde klare et stort Regnestykke, kom de tidt til Fader for at faa Hjælp.

Det traf ikke saa sjældent, at vi slog en Rude ud, naar vi sad og legede ved Vinduet; det var jo de gamle Vinduer med seks Ruder, og det var gerne de nederste, det gik ud over. Naar Fader saa havde holdt Forhør og opdaget, hvem den skyldige var, som vi jo snart skulde fortælle, saa tog han vedkommende ganske stille og satte ham op i Hullet "Saa, nu kan Du jo sidde der og dække, indtil vi faar Bud efter

Glarimesteren" ; og vi kom heller ikke ned, før han gav os Lov; det var en gruelig Straf for os, en Straf, som vi tog os meget nær; vi havde hellere taget lidt Smæk, naar det saa kunde være forbi, ja, hvor havde vi Respekt for ham, og han var dog altid saa god imod os.

Det kneb for os, naar vi skulde ind og bede ham om et Ark Papir, en Stang Griffel eller en Gaasefjer; han havde altid Oplag af den slags Ting, og det blev os heller aldrig nægtet. Det var et stort arbejde for Lærerne at skære alle Skolens Gaasepenne til; skrev den ikke godt, maatte vi tidt op og bede ham skære den om; det var kun de to sidste Aar jeg gik i skole, at vi begyndte med Staalpenne.

En Sommeraften spurgte min Søster (6) os Smaapiger, om vi vilde med ud til Bækken og vadske vore Fødder; det var vi jo straks rede til, min yngste Søster (7) var vist kun 7-8 Aar; vi gik altsaa. Som vi gik og legede, kommer en anden Søster (8) der vel var femten Aar. Men da vi stod der ved Bækken, syntes de store, at det maatte være anderledes dejligt at gaa rigtigt i Vandet; vi kunde jo snart gaa til Stranden; os smaa var der ingen, der spurgte; vi kunde jo se ud til Havet, saa der kunde vi vel snart komme ud! Vi sjokkede saa af Sted gennem den store Eng, og saa var der vel 12 eller 14, ja maaske flere af andre Folks Enge (9), inden vi naaede Stranden; men da havde Modet allerede begyndt at falde: der var ingen, der havde Lyst til at gaa i Vandet. Mørket begyndte at falde paa, og vi kunde tydeligt mærke, at det maatte være Sengetid. Min største Søster vilde dog i det mindste have sine Fødder i Vandet; vi satte os saa trætte og vaade, som vi var af Græssets Dug, i Sandet og ventede. Der gik flere Veje fra Stranden op til de enkelte Huse og Gaarde (10) og min Søster, der var godt kendt med Egnen og mente at kende hvert Hus, besluttede da, at vi skulde gaa den Vej; vi kunde saa maaske gaa hjem paa en god halv Times Tid. Da vi kom til den første Gaard, paastod den ene, at det var den Mands, og den anden, at det var den Mands, og saadan gik det ved hvert Hus, vi kom til, og Enden blev, at vi vidste hverken ud eller ind. Vi prøvede forskellige Retninger, men stadig kom vi til Stranden igen, som vi altid kunde høre paa Havets sagte Brus. Flere Gange var vi midt i en Tørvemose og måtte skyndsomst tilbage igen. Vi to Smaa gik troligt med hinanden i Haanden, af og til græd vi, naar vi syntes, at der ingen Udsigter var til at komme hjem mere, men saa fik vi Skænd og maatte tie. Flere gange faldt der et Stjernes kud, som jeg tror forvildede endnu mere. Det var en stille spøgelsesagtig Nat; af og til, naar vi stod stille og raadslog, hørte de store noget sælsomt, saa blev vi smaa bange og græd. Omsider kom vi til en Gaard, hvor vi gik og vadede i nogle Rækker Kartofler i en Have; saa pludselig gik det op for den ene, hvor vi var, vi krøb igennem Hegnet og kom ud paa Vejen, men saa vilde de til hver sin Side. - - Endelig kom vi saa hjem Kl. 2 om Natten; hele Huset var oplyst, og alle Mand paa Benene; min Søster Ellen (11), som vidste, vi gik ud til Bækken, gik og græd med en Lygte i den ene Haand og en lang Stang i den anden og fiskede efter os i Bækken. De blev naturligvis glade, da vi kom alle fire (12) og der ingen Skade var sket. Men de store fik en ordentlig Irettesættelse af min Fader, og vi Smaa kom hurtigst muligt af det vaade Tøj og blev puttet i Seng.

En Søndag Formiddag var min Broder Hans (14) og jeg paa Jagt ude i Nørrelykke Markerne, og for at ingen maatte se vort Skydevaaben – vi var jo Krybskytter – gik jeg med den ladte Pistol under Forklædet; vi sprang over Grøfter og Diger, men kunde desværre ikke opdrive noget Vildt og maatte ved Middagstid gaa hjem uden Udbytte af vor Jagt. –

I Juni Maaned blev der lavet Tørv i Mosen; Massen blev tilberedt nede i Mosen, men saa blev den kørt op paa Agerne, hvor der stod to Mænd og strøg dem og lagde dem ned i lange Rækker. Vi brugte mange Tørv; vi brugte dem til Stamperiet, til Brænderiet, som nok senere blev nedlagt, til Brygning, Bagning og Vadsk; i Køkkenet og i Kakkellovnen brændte vi altid Træ; thi Tørvene var ikke af den bedste Slags. Naar vi skulde bage, krøb en Mand op i den hvælvede Ovn Dagen før med et Lys, saa byggede han en hel Bygning op med Træ nedenunder; det var morsomt at se næste Dag, naar de var udbrændte, for de faldt ikke sammen, saa stod den hele rødglinsende Bygning der og maatte saa spredes ud til alle Sider en Time før Brødet skulde i Ovnen.

Dengang fik vi aldrig Ferie før Høsten begyndte. Vi havde en stor Frugthave, men den er jo nok blevet ryddet. I et godt Frugtaar blev der altid lavet Most; saa havde vi Børn travlt i Efteraaret med at samle Frugt op og bære ind i et stort Kar, hvor de blev skyllede, saa stod der to Mand og stødte dem med store Træklodser i et udhulet Trug, saa blev de pressede i en stor Presser, vi havde til det Brug. Naar den var færdig, var den klar som Vand og stærk, og vi børn kunne ikke lide den; men der blev sagt, at den var god nok.

Det var ogsaa en hel Fest for os den Aften Bierne skulde tages op, son det hed. Min Fader passede selv

Bierne, jeg antager, at de først skulde komme til Ro, da det altid var om Aftenen, at Honningen skulde tages fra dem, det var vist altid en bestemt Aften, jeg har altid ment, at det var St. Hans Aften, men det har det ikke været, thi den Aften var Ungdommen jo altid ude at se paa Blussene. Men den Aften var vi alle forsamlede, baade store og smaa, i Haven. En stor, blank Kobberkedel blev bragt derop til Honningen. Da dette Arbejde var foretaget og vi kom ind, vilde alle gerne smage lidt derpaa; de fik saa, hvem der vilde, en Tallerken med et Stykke Bikage paa og spiste med deres Knive; vi Børn var meget bange for at faa et stik paa Tungen, hvilket var meget ubehageligt. Næste Dag blev den presset af i den store Presse, saa blev alt det afpressede kogt i Vand i en stor Kedel eller Gryde og siet igennem; saa stod det til næste Dag, saa laa der et tykt Lag Voks ovenpaa; Honningvandet blev lavet til Mjød, som kom paa et lille Anker.

I Efteraaret, naar vi havde slagtet Koen, blev alt Talget snittet af og hakket; det skulde jo bruges til Lys; vi brugte mange Lys baade ude og inde, vi kendte ikke til Lamper. Naar vi saa senere slagtede et stort Svin, slagtede vi samtidigt tre-fire Faar; Talget af Faarene blev ogsaa snittet af til Lys, vi brugte jo alt Talget i Husholdningen. Saa blev der en Dag bestemt, at vi skulde støbe Lys; Dagen før var vi alle beskæftigede med at lave Væger af Garn; der blev saa trukket ti paa hver Pind. Den næste Dag blev Gulvet vadsket i Køkkenet, hvor de skulde sidde. To lange Lægder blev anstillet, hvori alle disse Pinde hang; ved Siden af sad der hele Dagen to, en paa hver Side af saadan en smal Indretning, hvor det varme Talg blev hældt i. Der sad vi saa og dypede disse Pinde skiftevis, saa den ene og saa den anden, de havde hver de halve af Pindene; naar de saa havde dem alle, begyndte de forfra igen, de skulde dypes mange Gange, indtil de var store nok. Min Moder havde travlt med at passe dem med varmt Talg; blev det for koldt, blev de ikke glatte og gode.

En Dag ruskede vi Hør omme paa Skraaningen ved Dammen; det var to af mine Søstre og Pigerne og vor Nabo Ohlsen (15), der havde været Daglejer hjemme saa længe jeg kunde huske; vi Børn gik og sprang bag dem. Da de var i fuldt Arbejde – vi hørte ikke efter, hvad de talte om – vendte Ohlsen sig om og smed en Haandfuld Hør i Bunken, og i det samme sagde han: "Ja, naar jeg er 60 Aar, saa maa I godt skyde mig". – Jeg blev saa forfærdet over disse Ord – jeg var vel 10 Aar; jeg har ikke kunnet glemme dem i hele mit lange Liv; men da Ohlsen var oppe i de 60, da boede han inde i Byen, og da tænkte jeg lidt paa, naar den flotte Landauer med Kusk i Liberi hver Søndag kørte op og hentede de gamle Ohlsens, der skulde spise til Middag hos Konsulens (16), - da tror jeg ikke, at Ohlsen havde lyst til at skydes, om man havde spurgt ham.

Da Hørren var rykket op, blev den kørt hjem i Loen; saa blev der slaaet to store Redekamme med store Jerntænder ind i Vognen, og der stod saa to Mænd og trak Hørren igennem for at tage alle de store runde Frø af, og én stod og bandt den op i smaa Knipper; naar dette Arbejde var gjort, blev det kørt om og druknet i Tørvemosen med store Sten paa for at holde dem under Vandet; der laa den i tre Uger, saa blev den trukket op og næste Dag blev den kørt op paa Marken, hvor den saa blev lagt i lange, tynde Rækker og laa saa igen i 8 Dage; saa blev den vendt om med lange Stænger og laa saa igen i 8 Dage. Saa skulde den knækkes, og det var den jo ikke tør nok til, derfor blev der gravet en lang 3 Alen dyb Grav og en mindre Løbegrav, hvor der kunde gaa en Mand frem og tilbage; i den store Grav blev der saa tændt en stor Ild af store Stykker Brænde, to Lægter blev lagt over Graven, hvor Manden saa skulde staa og tørre og vende om i den; saa stod der 4 Mænd ved hver Ende af store Indretninger og knækkede den.

Saa skulde vi have Skagegilde, dertil blev alle Koner fra Byen og Omegnen, som mente derved at kunde tjerne en god Dagløn, kaldt til; der blev slagtet et Lam i den anledning, thi vi skulde leve højt; saa blev Vognporten ryddet og fejlet; der sad de saa i en lang Række på hver Side og skættede Hørren på deres egne Redskaber, indtil den var helt ren for Skærver. Saa blev den bragt paa Loftet for at Moder kunde lægge den sidste Haand paa Værket; hun, der havde den store husholdning at sørge for, kunde hvert Aar faa Tid til at hægte al den Hør; det betroede hun ingen andre til. Naar hun havde en Time til overs, saa kunde vi høre, hvor hun sad og trak Høren igennem Jerntænderne, først igennem en grovere, saa igennem en finere, saa at den til sidst blev som Silke. Af de grove Blaar blev der spundet noget groft Garn, som blev brugt til at sy noget Vadmel dobbelt sammen, saa var det lettere at haandtere i Stampen; det finere spandt Pigerne til Lærred. Blaarene svøbte Moder op i saadanne løse Hoveder; de blev altid opbevaret i en gammel Egetræskiste, som vist var 2-3 Aarhundrede; den var paa alle Sider kunstigt udskaaret; men den var jo alt for gammeldags til at komme for Dagens Lys, - den var god nok

til at gemme Blaar i.

Markedsdag var for os Børn en stor Højtidsdag i Aaret; vi havde en i Marts og en i Efteraaret; dengang kunde man faa alt muligt paa Markedet; derfor fik Folkene altid deres halvaarlige Løn paa den Dag. Naar min Fader sad foran Skrivebordet (17) og havde ordnet sine Sager, sendte han Bud efter Kusken og Møllersvenden og siden de yngre, kun én ad Gangen; saa kom Pigen og fik sin halve Løn, de bestemte 12 gamle Daler; saa kom min ældre Broder og Søster; hvad de fik, ved jeg ikke, for de fik jo for Resten, hvad de skulde bruge af Klæder og saadant, men noget fik de altid. Saa kom vi Børn; det var om Efteraaret, vi havde noget til Gode, nu havde vi arbejdet om Sommeren. Saa sagde han: "Naa, hvad har Du til Gode" Ja en havde jo luget saamange Rækker Kartoffler, det var lange Rækker! En saadan Række fik vi kun en 5 øre for, men de var ogsaa lette at luge; saa havde vi hver mange Rækker Tørv; det har jeg glemt, hvad vi fik for, men det blev bedre betalt. Gik der et Faar løst og kom over i Tørvene, og de var sat op, saa kunde det næsten rive dem ned alle sammen, saa vi havde mange Timers Arbejde igen; men det fik vi ingen Erstatning for.

Naar min Fader var færdig med det Stykke Arbejde, saa tog han Maal af vore Fødder; saa skulde han først til Marked og hente Støvler, før vi kunde komme af Sted; han kom altid hjem ved Middagstid, - nu gjaldt det kun om de kunde passe, dog naar de kun var lange nok, det var jo Snørestøvler, vi var jo ikke saa vanskelige i den Retning; nogle flere Par havde han altid med. Jeg antager, at det kun var paa Foraarsmarkedet, at vi fik nye Støvler; om Vinteren gik vi jo altid med Træsko, og da fik vi vor Mellemmad med til Markedet; vi kunde ikke naa at gaa hjem, thi det var altid daarligt Føre. Vi fik ogsaa Støvlerne forsaalet én Gang; saa klippede Fader et Mønster i Papir af Saalen, gik saa op paa Loftet, hvor han havde Oplag af Læder, som han skulde garve, og skar Modellen ud, og den fik vi saa med ind til vor Skomager; det var solide Saaler, jeg tror nok, det var Svinelæder, fingertykt. Men paa Markedsdagen, naar vi var kommen i nye Støvler og havde Penge paa Lommen, spiste vi til Middag sammen, men saa var vi heller ikke længe om at komme til Nordborg.

Vi havde to Humlehaver hjemme. Det var vistnok i Oktober, at de blev taget ind; da plukkede vi Humle (18) i mange Aftener. Saa blev der et stort Kar trillet ind i den store Dagligstue, og et Lys anbragt over Karret; saa sad vi der – store og smaa – rundt om; min Broder Jakob (19) skar mindre Ranker af og uddelte; hvor var det hyggelige Aftener! Humlen duftede saa frisk og dejlig. Undertiden blev der indbudt enkelte unge i Nabolaget til at hjælpe; saa fortalte de Historier og Oplevelser; det var rigtigt noget for os Børn! Naar saa vi var færdig og Stuen var ryddet fint, fik vi Kaffe, men det var kun naar de fremmede hjalp.

En Tid lang laa to af mine Søstre i et Gæsteværelse bag en stor Stue oven over Kælderen. Om de vaagnede eller ikke havde sovet, ved jeg ikke, men pludseligt hørte de et forfærdeligt Spektakel; de kunde slet ikke tænke, hvad det kunde være; de ventede stadig paa, at det skulde holde op, men det blev jo længere jo værre; omsider blev det dem for galt, og det var ogsaa paa høje Tid; thi da de stod ud af Sengen, svømmede deres Fodtøj i Vand, saa fuld var allerede Kælderen. De løb hurtigt ind til Fader og fortalte det, og han vidste jo straks, hvad der maatte være sket; han kom op i en Fart og kom over og fik Mandskabet purret ud med Lygter og Træskostøvler. Bag Baghuset (20), hvor det stærke Vandløb var, havde der skredet en 2-3 Træer ned med Stene og Jord og havde dæmmet op for Vandet; dette havde saa taget en anden Retning ned til Stuehusets Gavl, hvor der var 3 Kældervinduer, som straks blev knust af det stærke Vand. Da de fik Vandet i sit rette Løb igen, og Fader gik hen og lukkede Lemmen op, da kom Brændevinstønden hoppende ved det øverste Trappetrin og vilde ud, og bagved kom det store Salttrug sejlene med Flæsk og Kød; men han lukkede stille i og gik i Seng, andet var der ikke at gøre. Om Morgenen var alt Vandet trukket bort, saa der maa jo have været Afløb, men det var forfærdeligt med alt det Sand og Grus, der var skyllet ned, der var Arbejde i mange Dage; i den forreste Kælder, hvor Trappen var, stod der ikke andet end Salttruget, men i den store laa Tønderne, de var balanceret ind gennem Døren. I den bageste laa alle Kartofflerne, som blev godt rensat for Jord.

En Paaskemorgen Kl. 3 kaldte min Søster Anna (21) paa mig, om jeg vilde med ud at se hvor Solen hoppede; den skal hoppe tre Gange, naar den staar op Paaskemorgen. Jeg var straks parat, og vi gik saa ind til Hopsø og besteg det højeste Bjerg derude, men om Solen kom i forkøbet eller hvad der var i Vejen; vi fik det ikke at se. – Der har været nogle Smaasøer med smaa Holme eller Øer dernede, og der gaar et Sagn, at i gamle Dage gik Nisserne – eller hvad det var for et Folkefærd – og hoppede i disse Smaasøer – fra den ene Ø til den anden; deraf har den faaet Navnet "Hopsø", som den har endnu.

Der er endnu en Begivenhed, som just ikke hører til Hjemmet, men som endnu er saa levende i min Erindring, at jeg maa have den med.

Min Fader var en driftig og dygtig Mand, hans Befalinger skulde nok blive overholdte, for de kunde ikke være sikre for ham, han skulde nok se dem efter, selv kunde han jo ikke mere bestille noget. Han var blevet svagelig; han drak hverken Øl eller Brændevin, røg ikke og kunde ikke taale Rugbrød, Kaal, Ærter og den Slags, men han holdt meget af en lille god Kop Kaffe, som han og min Moder nød helt alene i den store Stue; saa vilde de ikke forstyrres. Kl. 8 fik Fader saa altid en Tallerken Mælk og Tvebakker og om Aftenen fik han et Stykke Franskbrød til Teen. Dengang havde vi jo ingen Komfur saa vi kunne bage selv; derfor maatte vi tidt have Kurven med til vor Bager, naar vi gik i Skole for at faa Hvedebrød og Tvebakker med hjem. Det var kun til Jul, at der blev bagt Hvedebrød i den store Ovn, skønt vi havde Mel og Mælk selv. Bageren (22) fik alt sit Mel fra Fader, derfor kom han tidt ned om Sommeraftenen for at spise Vandgrød og tale med Fader om Forretningen; saa var han altid saa elskværdig og havde Kringler med til os.

For Resten var han ond mod sin Kone. – Det blev en temmelig lang Indledning! – En Dag kom jeg derind med Kurven og forlangte, hvad jeg skulde have; Konen stod og skar Tvebakker over ved Bordet, og Døren stod aaben til Bageriet, hvor Manden gik og tordnede og skældte mod sig selv; thi han kunde ingen Folk holde, men saa gik det ud over Konen, det var den første Bager i Byen; Men saa sagde hun til mig. "Har Du saadan en gal Fatter hjemme ogsaa?" – Jeg svarede ikke, men gik; men jeg kunde med Sandhed have svaret, at saadan noget kendte jeg ikke til i mit Hjem. Den samme Sommer, det var vel en 3-4 Uger efter, kom jeg igen en Middag ind med Kurven; det undrede mig, at hun ikke kom, hun plejede aldrig at lade vente paa sig; omsider hørte jeg en Dør gaa derude, og Manden kom styrtende ind og kastede sig paa den første Stol; jeg saa nok, at der maatte være sket noget usædvanligt, thi Manden saa helt sønderknust ud, hans Arme hang slapt ned og Hovedet faldt ned mod Brystet. Jeg begyndte at regne op, hvad jeg skulde have, men han hverken saa eller hørte mig; jeg satte min Kurv og gik stille ud af Døren; men da jeg kom ud paa Gaden, kom en Kone løbende og raabte: "Md. Bork har druknet sig i Brønden!" (23) Da havde han lige trukket hende op; jeg gik op og fortalte det i Skolen, og alle blev bestyrkede derover, at Læreren spurgte, hvad der var paa færde; han rystede paa Hovedet, han vidste nok hvor daarligt Forholdet var. Det var vist nok et Aar derefter, at han giftede sig igen; (24) men siden hørte man aldrig om nogen Uenighed; man sagde, at hun kunde tumle ham; (25) de fik to Sønner, og den ene har endnu Købmandsforretning (26) i det gamle Hus.

En Vinterdag, det har vel været i 1839-40, kom der et stort, fremmed Menneske i en Slags lang, hvid Overfrakke med saa mange Slag paa, at vi nok kunde se, at det ikke var af vore Folk, han saa ud til at være en rigtig Vindbeutel (27), som det ogsaa viste sig, at han var; han vilde sælge Viser, min Moder købte straks én for at blive af med det uhyggelige Menneske: Saa snart han var gaaet, fik vi hurtigt fat i den Vise og hvad ser vi! Schleswig-Holstein (28); det varede ikke længe, før vi fik fat i den smukke Melodi og gik det løs hver Dag, men den Glæde var kun kort, - saa snart min Fader hørte, hvad det var, blev den strengt forbudt. Min Lærer var en god dansk Mand, han lærte os alle Danmarks Melodier. I mit sidste Skoleaar, naar vi havde en Time tilovers, at han sagde: "nun Wollen Wir Deutch sprechen." – Jeg aabnede ikke min Mund. – Den 10. Marts blev min Broder og jeg konfirmeret (29); min Broder protesterede længe nok imod, at jeg skulde med; de gamle syntes nok, at det gik vel tidt paa, saa det kunde være rart at tage 2 paa én Gang; men der maatte jo ogsaa sendes en Ansøgning ind til Biskoppen for at faa Lov dertil, da jeg kun var 14 Aar, Dagen efter Konfirmationen – det blev altsaa bevilliget, saa min Broder havde ikke noget at indvende. Vi blev for resten siden de bedste Venner. En kort Tid derefter kom min Broder (30) til Melsgaard som Landvæsenselev, og jeg fik mine bestemte Sysler. Først maatte jeg hjælpe til i Huset ved hvad de kunde bruge mig til; naar det saa var i Orden, skulde jeg feje Høsehøst og strø frisk Sand; det var just ikke et Arbejde, jeg yndede, men det hørte jo nu en Gang med til min Bestilling. Saa skulde jeg flytte Faarene, det kunde jeg nok lide at komme op i Marken et par Gange om Dagen, og naar jeg rigtigt vilde nyde det, satte jeg mig bag det store, dejlige Hegn; især i en Storm var det hyggeligt at sidde der i Læ og se paa, hvor de mange Træer svajede for Vinden og Møllen pidskede med sine Vinger og der begyndte at komme Vand i Dammen, saa syntes jeg først, at det var fuldstændigt. Der var nu en lille Ulempe ved dette Arbejde, der var nemlig en vældig stor Vædder iblandt, og den var jeg saa bange for, og det vidste det Uhyre godt, thi saasnart jeg kom indenfor dens Rækkevidde, for den imod mig med sine store Horn; jeg har tidt sultet den, for jeg er gaaet hjem mange

gange uden at have flyttet den; beklagede jeg mig hjemme, lo de ad mig, at jeg virkelig vilde være det bekendt, at jeg var bange for den. I Efteraaret, naar de skulde ind om Natten, skulde jeg tage Tøjret af, ringe op og tage med hjem; de skulde nok følge mig eller løbe foran, thi de vidste nok, at der var dejligt Hø; men den store turde jeg ikke give Slip paa, saa med Tøjret i den ene Haand maatte jeg med den anden Haand trække den i Hornene hjem.

Der var en anden Beskæftigelse, som jeg var meget glad ved; vi havde to dejlige, røde godmodige Kalve, som skulde opdrættes den Sommer, de gik løse i Marken vistnok ved Køerne; dem skulde jeg give en Spand Mælk tre Gange daglig; det varede ikke længe, inden de blev kendt med det, saa jeg behøvede blot at gaa ud paa Dæmningen, sætte Spanden og slaa Hanken lidt haardt ned og saa raabe højt: "BØ"; det var ligegyldigt hvor de Kalve var, enten jeg kunde se dem eller ej, hvor langt de end var borte, - naar de hørte den Lyd, kom de straks styrtende og stak Hovederne i Spanden; hvor var det morsomt, ja, hvor elskede jeg de to kære Dyr! –

Vi havde en gammel karl, der hed Jens Nymand (31); Hvor han dog morede sig med de Kalve; han fortalte det til alle Mennesker. – Det var nu mine daglige Sysler; om Eftermiddagen skulde jeg sy eller vinde Garn eller saadant noget, der var altid nok, men det kunde jo undertiden blive kedeligt i Længden; var det saa en Dag en forrygende Storm, saa skulde jeg nok faa Lejlighed til at smutte ud og ile op i Haven (32) og sætte mig paa det højeste Punkt og se ud hvor Nordhavet kruste; det var kun en kort Strækning vi kunde se af Havet, men det var dog nok til, at jeg kunde se, hvor Skumtoppende kom og forsvandt igen, det blev jeg aldrig, aldrig ked af at se paa; jeg kunde sidde der i Timer, naar jeg havde faaet Lov dertil.

Til højre for Vejen, der gik til Nordborg, var der en Masse Træer helt ud til Bækken, som kaldtes Damgaarden (33); der var det dejligt ude, jeg har saa tidt plantet Blomster i de hule Træer, som kunde være fulde af Jord; der var vist blevet ryddet en Del af saadanne i Midten, for der havde Fader plantet en hel Klynge af unge Træer; den Koncert, der var først paa Sommeren i disse unge Træer; der var, som var der flere Tusinde Fuglemunde, det har jeg aldrig hørt siden. – Hvor var det dejligt! – Mølledammen var tør om Sommeren, men Bækken og Dammen (34) hjemme ved Huset blev altid rensed, saa der var Vand hele Sommeren der; det var vel for Hestenes Skyld og for de enkelte Kreaturer, der var paa Stalden. Vandet fra Nordborg Sø (35) blev der stemmet for fra 1. Maj, saa var der ingen tilløb mere; der var vel 4 Enge fra vores og ind til Byen, de stod jo ogsaa under Vand om Vinteren, men så blev de udtørrede til Sommeren, de skulde jo slaaes; Græsset i selve Mølledammen var ikke af bedste Slags, det var groft og daarligt, men det kunde jo vist nok bruges, og der var mange Læs. Det var egentlig Dammen, jeg vilde fortælle om, men jeg kommer altid fra, hvad jeg vil fortælle, og ind i det uendelige; det var Frøerne, der kvækkede ude i Dammen hver Aften, ja det var ikke én eller to, det var et helt Kor; hvor var det dog hyggeligt og hjemligt i de stille Sommeraftener! Jeg har aldrig hørt det andre Steder. – Naar det var Sengetid, sagde min Moder saa tidt: "Jeg længes ikke efter at komme i Seng, for jeg kan alligevel ikke sove for de Padder." – Jeg syntes, at det var storartet, de generede mig heller ikke, naar jeg skulde sove. Om Vinteren, naar der var Is, gik vi sædvanligvis, naar vi kom fra Skole, paa Isen fra Byen og lige Hjem; saa syntes Vejen ikke nær saa lang. – En Eftermiddag denne Sommer, som ellers var den dejligste, jeg har oplevet, skete der noget forfærdeligt hjemme. Jeg havde faaet Ordre til at sidde ude paa Dæmningen for at holde Øje med en hel Del Ungkvæg, der første Gang var i Tøjr, at de ikke skulde komme galt af Sted; de er jo saa ustyrlige, indtil de bliver vant dertil; de var tøjrede i Engen til højre, og til venstre stod en Karl og rensede Dammen. Jeg sad et stykke fra ham og strikkede. Jeg hørte ikke, at der blev kaldt paa ham, men det maa nok have været saadan, at han kunde høre, der var noget galt, thi han smed Skovlen og rendte som han var gal over Gaarden og ind ad Døren, der stod aaben til Foderloen; der havde vor Pige hængt sig over en Krybbe, min Moder og Søster havde lige skaaret hende ned – den ene holdt hende, medens den anden skar hende ned – de turde ikke engang vente til Karlen kom; de fik saa min Moder ind, men saa besvimelede hun, - det var jo ogsaa skrækeligt. Hun kom hjem fra Marken om Middagen med Mælken og satte den ind i Mælkestuen; derefter gik hun som sædvanlig ud for at hente Sien; omsider syntes de, at hun blev saa længe borte, min Søster gik ud for at se efter hende; hun kiggede fra Bagsiden ind i Foderloen, og da hang hun der. – Min Søster styrtede ind og raabte om en Kniv, de kunde ikke rigtig forstaa hende; men hvor hurtige de end var, saa var Livet udsukt. Denne Pige, som var fra Ærø (36), havde gjort det saa slemt med Tyverier af Garn og Uld og den Slags; hun sad og vandt Garn og var rigtig flittig; min Moder fik imidlertid mistanke, hun syntes, det

fyldte for lidt i Nøglerne; da saa Pigen var i Marken, lukkede hun hendes Skrin op og der fandt hun de fleste af hendes Nøgler, og den anden Ende af Skrinet var helt fuld af Uld. Moder mente dog, at det var paa Tiden at sætte en Stopper for dette, men som sædvanligt nægtede hun det; Ulden, sagde hun, havde hun købt af en Nabo, hvad Moder straks forhørte sig om, og som viste sig at være Løgn. Pigen var en lille vigtig Person, og da det nu blev opdaget, kunde hun jo nok ikke overleve den Skam; i flere Dage havde hun sagt til Karlen, at hun vilde drukne sig, men han mente, at saa gjorde hun det ikke. Min Moder var meget ked af, at hun havde begyndt paa det, men det var jo dog utænkeligt, at hun vilde hænge sig op. Karlen interesserede hun sig meget for; han hed Niels Finneemann (37) og var af den bekendte Slægt derovre fra; han havde været hos os i flere Aar; et Aar efter blev han gift med min yngste Moster, der var Enke, det var min Gudmoder, hun holdt mig over Daaben samme Dag, som hun første Gang havde Trolovelsgilde; de fik siden en Søn, som nu ejer en af de fineste danske Gaarde derovre paa Sundeved. Vi havde noget, som vi kaldte Pilegaarden, det var paa en Skrænt, hvor der var plantet Pile i Rækker, og imellem disse Rækker kunde man staa paa et Sted og plukke den dejligste Buket. Store Anemoner, blaa vilde Violer, hvide Stjerneblomster og flere Slags. I Foraarsmaanederne er det vist kun, jeg har hørt Droslen, i April og Maj – tror jeg; om jeg har hørt en Drossel senere, kan jeg ikke erindre, men denne Sommer, hver Morgen maatte vi have Vinduerne aabnede; saa sad der en Drossel oppe i det store Pæretræ (38) skraas over for Møllen og sang saa vidunderligt, ja, hvor fik jeg dog Øjnene op for alt skønt i Naturen, denne ene Sommer! Alt hvad jeg har set og hørt af skønt og godt og nyttigt i den korte Tid jeg var hjemme; saadan noget har jeg ikke oplevet, hvor jeg har været i Verden i hele min lange Levetid. – det har nu moret mig at nedskrive disse gamle Oplevelser – Skønt det jo er rene Ubetydeligheder alle – men jeg kan huske det alt saa tydeligt, saa jeg har følt mig ung igen som Ørnen, som der staar, ja, Tiden gaar og sætter sine Mærker på os, men vi kan dog alligevel føle os som unge i Sindet. Alt, hvad der har evigt Liv i sig, bevarer Ungdommen for os. –

Saa blev det Efteraar og Jul og Nytaar; med det nye Aar begyndte den tunge Tid, da vi blev hjemsøgt af den ulykkelige, smitsomme Sygdom. – Min Søster (39) som boede her i Frederricia, var dengang, som ogsaa jeg, i Huset hos vor Morbror i Nordborg. Medens vi var der, kom en Fætter (40) hjem fra Udlandet og opholdt sig ogsaa der; man sagde, at han bragte Sygdommen med hjem; om han var syg, da han kom, ved jeg ikke, men han blev det, og min Søster har vel maattet passe ham; det varede ikke længe, før hun blev syg, meget haardt angrebet, og da det var et uroligt Hus, hvor hun heller ikke kunde blive godt passet, blev hun Nytaarsdag om Aftenen baaret over Gaden til min ældste Søster, som boede i "Moses Hus" (41), som det kaldtes den Gang; hendes Mand havde bygget "Moses Mølle" (42) og var i flere Aar Bestyrer paa den. Han havde nu købt Byggeplads, Tømmeret var købt, og til Sommer skulde der bygges. Min Søster laa nu der – Døden nær – hele Januar Maaned; deres ældste Barn (43), der var 3 Aar, kom til Vester mølle, og jeg kom derind for at hjælpe og passe den syge; der var ikke et fornuftigt Ord at faa ud af hende, saa vild var hun; der for kom hun i Bad hver Dag og fik Styrtebad paa Hoved. Min Søster var ikke rigtig rask, og hendes lille Dreng (44), der var 1½ Aar, var vrøvlet og syg. Saa foreslog Lægen, at min Søster hellere maatte blive kørt til Vester mølle, ja der var nok for Sygdommen at gribe om sig i. Det blev saa bestemt, og Doktoren lod sin egen lukkede Vogn hente og kørte hende derned; men hun havde ikke været hjemme ret længe, før den ene efter den anden blev angreben; min Moder og to af mine Søstre, de maatte ogsaa i Badekarret. Min Svoger (45) var kun syg i 10-12 Dage, saa døde han, denne store, kraftige, dygtige Mand, hvor var det sørgeligt, selv den store, haardføre Doktor hørte vi græde over dette Dødsfald. Jeg var knap 16 Aar, men gjorde tidligt Bekendtskab med Dødens Alvor, thi min Søster og jeg stod hos ham, til den stærke Mand havde udaandet. Nu havde hun ingen Forsøger, og Fremtiden laa mørk for hende. Efter Begravelsen flyttede vi saa ned til Vester mølle, der var ikke andet at gøre, og derhjemme laa endnu flere syge; min Moder og en af Søstre. Den første syge kunde nu saa smaat begynde at lære at gaa rundt om et Bord, men det gik kun smaat fremad. Jeg ved ikke, om min Moder og Søster var kommen op, men hen i Marts begyndte jeg at blive svimmel og faa Hovedpine, og kom jeg til at sidde paa Benene, kunde jeg ikke rejse mig igen ved egen Hjælp; saadan gik jeg i flere Dage, saa maatte jeg i Seng; saa jeg kan ikke huske noget, undtagen at jeg gispede efter Luft, naar jeg fik det kolde paa Hovedet. Engang der var en fremmed til Stede der spurgte hvor længe jeg havde været syg, svarede min moder: "7 Uger!" Det kunde jeg selv næsten ikke tro. – Det var vist sidst i April, da laa min Broder Jacob (46) ogsaa syg; da det var varmt og dejligt Solskin, saa mente de, at jeg kunde have godt af at komme lidt ud, skønt jeg laa i Sengen endnu, for jeg kunde jo

ikke staa paa Benene; saa fik de mig pakket ind i Tæpper og bar mig ud i en lille Vogn med to Hjul. Vi havde et Anlæg her i Haven med Gange, der var lunt og Sol og der skulde min Søster (47), der var 12 Aar, køre mig frem og tilbage. Hun var saa glad ved, at hun havde faaet mig ud og i Glæde vilde hun plukke mig nogle Smørblomster; idet hun gav slip paa Vognen – jeg har vel sagtens hængt langt tilbage – slog Vognen bagover, og jeg trillede som en Bylt hen ad Jorden; jeg var hjælpeløs, og hun var magtesløs; hun græd, og jeg lo, men hun maatte jo ind og hente Hjælp; den stakkels lille Søster var helt ulykkelig derover. –

Kort efter blev min Fader syg og døde d. 2. Maj kun 55 Aar gammel (48), det var ogsaa for tidligt. Den Dag, han blev begravet, var min Broder Jacob og jeg oppe for første Gang hele Dagen; vi sad alle inde i den lille Stue, der var jo Fremmede til Begravelse, men ingen turde komme ind til os for Smitte. Vi kom saa til Kræfter efterhaanden, for vi var saa sultne, at vi sad med Skeen i Haanden hver Aften længe før de kom med Vandgrøden. – Hen paa Sommeren fødte min Søster en lille Dreng (49), som var meget daarlig i 3 Uger, saa døde han, hvilket var en stor Naade af Vorherre; min Søster (50) var dengang 27 Aar; saa sad hun Enke, til hun var 90.

Det var Slutningen af den sørgelige Familiebegivenhed. Efter den Tid var jeg hjemme i 2 Aar, men dem kan jeg ikke huske noget af; saa kom jeg ud i 7 Aar; heller ikke i dem har jeg oplevet noget særligt; det var jo ogsaa kun mine Barndomserindringer.

Finis.

Manuskriptet er overgivet mig af Eva Lavendt (1942-1994) fra Esbjerg, som sagde oldemor til Mette Marie, hendes fars mormor.

Note til METTE MARIE HANSEN MØLLER' Barndomserindringer 1840-48.
(Skrevet ca. 1908 i Vejle)

METTE MARIE, født 11. marts 1830 på "Vestermølle", Vestermøllevej 6, gift 5. februar 1858 med MARCUS JØRGENSEN SCHMIDT, født 19. juni 1826 i Nordborg. Han var kaptajn og en vel anset mand i byen, bl.a. medlem af bestyrelsen for Nordborg Sparekasse. De boede i Smedegade 8 i Nordborg, men byggede ca. 1870 nyt hus, Storegade 20, men solgte det i 1876 og flyttede med hele familien til Vinding Teglværk ved Vejle.

1 - METTE MARIE' far (1789-1846) overtog "Vestermølle" efter sin stedfar i 1817, hvor der foruden stubmølle og vandmølle var kro, brændevinsbrænderi og stamperi. 1836 rev han den gamle stubmølle ned, og byggede en ny ottekantede hollandsk vindmølle.

2 - Jeg har forsøgt at genskabe omgivelserne på "Vestermølle" se tegning. Model befinder sig på Havnbjerg Mølle.

3 - JACOB, født 30. november 1822.

4 - De var 12 børn, men 2 døde som små.

5 - HANS, født 29. september 1828.

6 - ANNA, født 25. februar 1821.

7 - ANNE SOFIE, født 3. december 1832.

8 - ELLEN, født 9. december 1824.

9 - Engene tilhørte parcellisterne i "Augustenhof".

10 - ANNA, født 25. september 1828.

11 - "Augustenhof" området.

12 - ELLEN, født 9. september 1824, var blevet hjemme.

13 - ANNA, født 1821, MARIE, født 1826, METTE, født 1830 og ANNE SOFIE, født 1832,

14 - HANS, født 29. september 1828.

15+16 - CHRISTEN CHRISTIANSEN OHLSEN, født 1795 i Havnbjerg, død 1881 i Nordborg, gift 1818 i Oksbøl Kirke med CHRISTINE SOPHIE HOLST, født 1789 i Oksbøl, død 1888 i Nordborg. De boede på en lille landbrugsejendom nærmere Nordborg, Rugløkke 37. De fik en søn Laurits, født 1819, der blev konsul, og som købte en større gård "Fægteborg", ved Nordborg, og derfra blev de hentet i landauer (en fin vogn).

17 - Se folketælling hvor mange folk de var på "Vestermølle".

18 - Dem er der endnu i dag mange af.

19 - JACOB, født 30. november 1822.

20 - Se tegning.

21 - ANNA, født 25. februar 1821.

22 - JACOB CHRISTIAN BÖCK, født 1795 i Eckenförde, var bagermester i Nordborg, Storegade 4..

23 - JACOB CHRISTIAN BÖCK, gift 1. gang 1823 med ANNA STELZNER, født HOFFMEISTER i 1783, enke efter den foregående bager. Hun druknede sig i brønden den 13. maj 1841. De havde ingen børn.

24 - JACOB CHRISTIAN BÖCK, gift 2. gang 1842 med METTE MARIE VOGELSANG, født 1817 i Bommerlund ved Østerholm. De fik 2 sønner og 2 døtre.

25 - JACOB CHRISTIAN BÖCK, døde 1865, hvorefter enken driver forretningen videre.

26 - I 1880 overtager en søn MATHIAS VOGELSANG BÖCK, født 1846, forretningen og driver den videre som købmandsforretning. Gift 1877 med DOROTHEA MARGRETHE SOPHIE PETERSEN født 1846 i Nordborg. De får en datter METTE MARIE BÖCK, født 1878. Efter moderens død 1904 driver hun den videre indtil 1933, hvor hun sælger den og flytter til Skomagergade 8. Døde ca. 1960. Ældre mennesker fortæller tit at de skulle ind til MUTTER BÖCK efter slik når de var i skole. Det gamle hus fra 1792 blev nedbrudt 1961, og der blev bygget et nyt 2 etages hus.

27 - Slambert

28 - Det var Slesvig-Holstens nationalsang. METTE' far var nemlig meget dansk.

29 - Konfirmation den 10. marts 1844 i Nordborg Kirke. HANS, født 1828 og METTE, født 1830.

30 - HANS, født 29. september 1828.

31 - JENS JØRGENSEN NYMAND, født 1802, død 1850. Var inderste i Nordborg, gift 2. gang 1839 med enken MAREN MADSEN, født PETERSEN 1790 i Nordborg, død 1872, men de har i flere år levet adskilt.

32 - Marken oven for skrænten mod nord hedder "Møllemarken".

33 - Se tegning.

34 - Se tegning.

35 - Bækken blev lukket ved dæmningen, så der var overløb til vandmøllen.

36 - Pigen var ELLEN THOMSEN, født 1812 i Dunkjær, Rise Sogn, Ærø, død 12. september 1844. Datter af ALBERT THOMSEN, Dunkjær.

37 - NIELS NIELSEN FINMAND, født 1817 i Dyndved, søn af boelsmand NIELS JØRGENSEN FINMAND, Broballe. Gift 1845 med enken METTE MARIE PETERSEN, født MOOS 1803 i Svenstrup. Hun var en søster til METTE´s mor. De fik en søn PETER NIELSEN FINMAND, født 1846. Da var faderen inderste og kroholder i Nordborg. Det er PETER der får en ejendom på Sundeved.

38 - Se tegning.

39 - MARIE, født 1826, gift 19. juli 1851 med bagermester FREDERIK BUHL i Fredericia, født 1824 i Fredericia.

Morbrodueren var JENS JACOBSEN MOOS, født 1807 i Svenstrup, han var dengang værtshusholder i Nordborg, Kirkegade 15. Kroen blev kaldt "Helvede"

40 - Endnu ikke fundet hvem det var.

41 - Et hus der lå over for kroen, men som nu er nedrevet.

MARIE, født 23. september 1817, gift 1841 med JØRGEN JOHANSEN, født 1812 i Stevning Han havde været møllesvend på VESTERMØLLE.

42 - "Moses Mølle" (Ulbjerg Mølle), lå syd for "Kvikli", hvor Ringvejen nu er. Den blæste ned den 11. november 1910.

43 - ANNE SOPIE JOHANSEN, født 26. juli 1841.

44 - HANS, født 5. marts 1844. Gift 1868 på Tåsinge, var skibstørrer i Troense. Jeg har forbindelse med hans efterslægt.

45 - JØRGEN JOHANSEN, død 8. februar 1846, begr. 14. februar 1846 i Nordborg Kirke.

46 - JACOB, født 30. november 1822.

47 - ANNE SOPIE, født 3 december 1832.

48 - Død 2 Maj 1846, begr. 9. maj 1846 i Nordborg Kirke, 55 år.

49 - JØRGEN JOHANSEN, født 12. juni 1846, død 20. november 1846.

50 - Efter mandens død flyttede hun til "Vestermølle", hvor hun døde 17. marts 1908, 90 år gammel.

Var en del år håndarbejds lærerinde i Holm Skole.

December 1993, Jens H. Møller

Marcus:

Til søs 1844+47+55 if.lægsrulle.Skibsførereksamen i Hamborg 18 Jan 1851

Kaptajn i Nordborg. Byggede ca. 1870 nyt hus, Storegade 20 som han sælger

1876 til Lützen og rejser med hele familien til Vinding Teglværk ved Vejle.

Han var en velanset mand i byen, bl.a. medlem af bestyrelsen for Nordborg Sparekasse

1855 Styrmand på Koffardifart til Batavia.

Et brev fra red. Johannes Moldt på Nordborg Arkiv, 1994/90

Børn:

i Margrethe Marie SCHMIDT født 10 Feb 1859, Nordborg, Nordborg Sogn, døbt 10 Apr 1859, Nordborg Kirke, gift 12 Apr 1881, i Vinding Kirke, Jacob Heinrich LAVENDT, født 15 Okt 1852, Sct. Trinitatis Sogn, Fredericia, døbt 12 Dec 1852, Sct. Trinitatis Kirke, Fredericia, død 24 Apr 1933, Sct. Nicolai Sogn, Vejle, begr. 30 Apr 1933, Sct. Nicolai Kirke, Vejle. Margrethe døde 13 Apr 1931, Sct. Nicolai Sogn, Vejle, begr. 18 Apr 1931, Sct. Nicolai Kirke, Vejle, konf. 9 Mar 1873, Nordborg Kirke.

Rejste til Jylland 1876. Bor Vinding Strand 1881

Jacob:

Købmand, cigarhandler i Vejle, Søndergade 1878-1927

Gift (2) gange. Se note #237.

Børn se Henning

ii Marcus Theodor SCHMIDT født 15 Mar 1865, Nordborg, Nordborg Sogn, døbt 17 Apr 1865, Nordborg Kirke, gift _____. Marcus døde 1936, begr. 1936, Jelling Kirke.

Rejste til Jylland 1876. Ingen fundet i Jelling i 1995

iii Thyra Eleonora SCHMIDT født 29 Maj 1869, Nordborg, Nordborg Sogn, døbt 23 Jul 1869, Nordborg Kirke, død 10 Aug 1934, Randers Sygehus, begr. 14 Aug 1934, Sct. Nicolai Kirke, Vejle.

Rejste til Jylland 1876

x Jens Hansen MØLLER født 10 Sep 1831, Vestermølle, Nordborg Sogn, døbt 30 Sep 1831, Nordborg Kirke, død 23 Nov 1831, Vestermølle, Nordborg Sogn, begr. 27 Nov 1831, Nordborg Kirke.

xi Anne Sofie Hansen MØLLER født 3 Dec 1832, Vestermølle, Nordborg Sogn, døbt 20 Jan 1833, Nordborg Kirke, død 18 Jun 1856, Vestermølle, Nordborg Sogn, begr. 24 Jun 1856, Nordborg Kirke.

Ugift

xii Jens Hansen MØLLER født 8 Aug 1836, Vestermølle, Nordborg Sogn, døbt 18 Sep 1836, Nordborg Kirke, død 1 Mar 1837, Vestermølle, Nordborg Sogn, begr. 5 Mar 1837, Nordborg Kirke.

* 1846 - 1855

2. Frederik Hansen MØLLER født 18 Jan 1816, Vestermølle, Nordborg Sogn, døbt 19 Jan 1816 HJ., Vestermølle, Nordborg Sogn, gift 20 Jan 1843, i Nordborg Kirke, Marie PETERSEN, født 2 Okt 1815,

Nordborg, Nordborg Sogn, døbt 9 Okt 1815, Nordborg Kirke, (datter af Andreas (Heilweg) PETERSEN og Ellen ALBRECHTSEN) død 31 Okt 1893, Købingsmark, Nordborg Sogn, begr. 4 Nov 1893, Nordborg Kirke. Frederik døde 2 Nov 1855, Vestermølle, Nordborg Sogn, begr. 9 Nov 1855, Nordborg Kirke.

(S&P II 191)

Frederik Hansen Møller fik kåddet ved skøde af 24 apr 1849. Der bliver også 1849 indført nogle panteobligationer i skyld og panteprotokollen. Wilhelmine Henriette Pedersen i Broballe 500 rdl, syns og boelsmand Christen Jørgensen Duus i Skovby 1000 rdl, Mette Marie og Sophie Hansen hver 322 rdl (de to sidste formentlig søskende)

Fremvist 17 Mar 1816 i Nordborg Kirke,

Landbesidder Augustenhofvej 3, i 1845

Møller på "Vestermølle" 1846-55

Se skiftebrev #1088 og i "Møller på Als" side 113

Marie:

Død Augustenhofvej 3, Møllejer 1855-70, men forpagtede ejendommen ud til forskellige. Gift (2) gange

Børn:

i Frederik Hansen MØLLER født uæ. 4 Nov 1836, Vestermølle, Nordborg Sogn, døbt 27 Nov 1836, Nordborg Kirke, død 17 Sep 1837, Vestermølle, Nordborg Sogn, begr. 20 Sep 1837, Nordborg Kirke. Uægte søn af Marie Petersen og angivelig af ungkarl Frederik Hansen Møller.

ii Hans Hansen MØLLER født 30 Apr 1843, Vestermølle, Nordborg Sogn, døbt 31 Maj 1843, Nordborg Kirke, gift 29 Mar 1870, i Ullerup Kirke, Ingeborg JACOBSEN, født 31 Dec 1838, Blans Østen, Ullerup Sogn, døbt 8 Jan 1839, Ullerup Kirke, (datter af Jens JACOBSEN og Ellen Dorothea POULSEN) død 27 Apr 1906, Vestermølle, Nordborg Sogn, begr. 2 Maj 1906, Nordborg Kirke, konf. 20 Mar 1853, Ullerup Kirke. Hans døde 3 Feb 1926, Vestermølle, Nordborg Sogn, begr. 8 Feb 1926, Nordborg Kirke, konf. 8 Mar 1857, Nordborg Kirke.

Møllerforpagter af "Vestermølle" 1855-62. Møllen brændte 20. august 1858

- ejer - - 1870-1905

Billede af gravsten, se #1101

Forpagtede Augustenhofvej 15 i 1884-94, se #1101

I 1874 er der til ejendommen 8,13 ha.

Møllen og hele ejendommen brændte 22. marts 1882

iii Marie Hansen MØLLER født 26 Aug 1845, Vestermølle, Nordborg Sogn, døbt 7 Sep 1845, Nordborg Kirke, gift 15 Apr 1873, i Nordborg Kirke, Lauritz CLAUSEN, født 6 Jul 1844, Købingsmark, Nordborg Sogn, døbt 27 Jul 1844, Nordborg Kirke, (søn af Peter CLAUSEN og Marie NICOLAISEN) død 15 Apr 1916, Nordborg, Nordborg Sogn, begr. 20 Apr 1916, Nordborg Kirke, konf. 13 Mar 1859, Nordborg Kirke. Marie døde 4 Okt 1931, Nordborg, Nordborg Sogn, begr. 9 Okt 1931, Nordborg Kirke, konf. 11 Mar 1860, Nordborg Kirke.

Død Holmgade 5 hos datteren

Lauritz:

Landbesidder i Købingsmark, Købingsmarkvej 41

Snedker og tømmerhandler, Tontoft 2, boede også på "Nørremølle" Holmgade 14?

Medstifter af Nordborg friv. brandværn

iv Ellen Hansen MØLLER født 6 Sep 1847, Vestermølle, Nordborg Sogn, døbt 16 Okt 1847, Nordborg Kirke, død 20 Dec 1852, Vestermølle, Nordborg Sogn, begr. 24 Dec 1852, Nordborg Kirke.

v Andreas Hansen MØLLER født 14 Nov 1849, Vestermølle, Nordborg Sogn, døbt 26 Dec 1849, Nordborg Kirke, gift 14 Nov 1878, i Nordborg Kirke, Maren BONDE, født 26 Feb 1856, Mjels, Oksbøl Sogn, døbt 13 Apr 1856, Oksbøl Kirke, (datter af Christian Hansen BONDE og Maren Eriksen PETERSEN) død 6 Jan 1929, Krusmølle, Felsted Sogn, begr. Felsted Kirke, konf. 10 Apr 1871, Oksbøl Kirke. Andreas døde 12 Feb 1931, Krusmølle, Felsted Sogn, begr. Felsted Kirke, konf. 1865, Nordborg Kirke.

Vestermølle til 1879, forpagter af Nordborg Mølle

Overtog "Krusmølle" 31. januar 1880, se historie i Krusmølle bog side 38

Se historie i Felsted bog side 71 og #1103

Se "Sønderjysk Månedsskrift" 1977 side 79 ff FT-1921

vi Anna Hansen MØLLER født 21 Maj 1851, Vestermølle, Nordborg Sogn, døbt 29 Jun 1851, Nordborg Kirke, gift 5 Jul 1878, i Nordborg Kirke, Hans Petersen LUND, født 15 Jul 1853, Skovbøl, Felsted Sogn, døbt 24 Jul 1853, Felsted Kirke, (søn af Peter Nissen LUND og Else Marie PETERSEN) død 21 Jun 1915, Varnæs, Varnæs Sogn, begr. 26 Jun 1915, Varnæs Kirke, konf. 21 Mar 1869, Felsted Kirke. Anna døde 11 Dec 1906, Varnæs, Varnæs Sogn, begr. 19 Dec 1906, Varnæs Kirke.

Hans:

I Skovbøl 1875 I Felsted 1878

Boelsforp.i Holmskov 1878

Møllebestyrer i Nordborg (KLyns Mølle) 1878-1880

Varnæs Mølle 1880-1898, se billede #1248

vii Frederik Hansen MØLLER født 31 Mar 1853, Vestermølle, Nordborg Sogn, døbt 8 Maj 1853, Nordborg Kirke, død 29 Okt 1876, Vestermølle, Nordborg Sogn, begr. 2 Nov 1876, Nordborg Kirke.

Ugift møllersvend

viii Ellen Hansen MØLLER født 2 Okt 1855, Vestermølle, Nordborg Sogn, døbt 25 Nov 1855, Nordborg Kirke, død 22 Mar 1861, Vestermølle, Nordborg Sogn, begr. 27 Mar 1861, Nordborg Kirke.

Udskrevet den 5. august 2004

* 1855 - 1861

HANS HANSEN MØLLER

Født 29. september 1828 på Vestermølle - Død 3. september 1913 i Vejle.

Møller og møllebygger. Forpagtede "Vestermølle" 1855-61. Ejede "Klyhns Mølle" 1859-81.

Byggede "Holm Mølle" i 1872, som han solgte til bagemester Niels Andreas Hybbe fra Haderslev, som han igen solgte 1883 til Claus Hansen.

På grund af politiske problemer rejste han 1876 til Vejle og overtog en gammel vandmølle, som senere blev til "A/S Vejle Dampmølle"

Gift 19. januar 1860 i Havnbjerg Kirke med

HELENE ERIKSEN PETERSEN

Født 11. januar 1837 i Mjels, Oksbøl Sogn - Død 1911 i Vejle.

Datter af boelsmand i Mjels, senere i Lunden, nr. 3, Lundelvej 21,

Erik Petersen (1803-1873) og Anna Marie Schmidt (1810-1848).

De havde 13 børn. 9 født i Nordborg, 4 i Vejle.

* 1861 - 1863

JØRGEN DAVIDSEN

Født 1824 - Død 27. februar 1863 på Vestermølle.

Forpagter af ejendommen.

Søn af

Gift

?

3 børn

* 1863 - 1870

THEODOR CHRISTIAN HYBBE

Født 12. februar 1839 i Haderslev - Død 19. oktober 1908 i Haderslev.

Forpagter af ejendommen. Rejste til Haderslev.

Søn af bager i Haderslev,

Johan Joschim Christian Hybbe (1799-1842) og Cathrine Margrethe Barkentin (1806-1882).

Gift 14. oktober 1864 i Nordborg Kirke med

ANNA SOFIE JOHANSEN

Født 26. juli 1841 på Vestermølle - Død før 1905 i Haderslev.

Datter af møllesvend på "Vestermølle",

Jørgen Johansen (1812-1846) og Marie Hansen Møller (1817-1908).

Børn.

1. JOHANNE MARIE HYBBE

Født 20. juli 1865 på Vestermølle - Død 14. september 1884 i Haderslev.

2. CATHRINE MARIE HYBBE

Født 17. maj 1867 på Vestermølle.

Gift med

Schwarzer, i Opperln i Polen.

3. MARIE HYBBE

Født 17. januar 1874 på Vestermølle - Død 19. marts 1874 på Vestermølle.

Theodor Hybbe blev 1905 gift igen med Karoline Soeberg.

* 1870 - 1905

HANS HANSEN MØLLER

Født 30. april 1843 på Vestermølle - Død 3. februar 1926 på Vestermølle.

Blev ejer af ejendommen. Den 22. marts 1882 brændte hele ejendommen.

I beskrivelsen over hvad der skulle opføres efter branden, står bl.a. følgende.

1. Et beboelseshus med 2 skorstene.

2. En lade, hvori der også er stalde til heste.

3. En vandmølle, hvori der er 2 stene med tilbehør.

4. En vindmølle med en grundmur på 3,59 m. højde. heri 3 stene med tilbehør.

Møllen får et omfang på 20 meter.

5. Opfyngslade.

Gift 29. marts 1870 i Ullerup Kirke med

INGEBORG JACOBSEN

Født 31. december 1838 i Blans Østen, Ullerup Sogn - Død 27. april 1906 på Vestermølle.

Datter af boelsmand i Blans Østen, Jens Jacobsen og Ellen Dorothea Poulsen.

Børn.

1. FREDERIK HANSEN MØLLER

Født 2. november 1871 på Vestermølle - Død 6. juli 1952 Blans Østen, Ullerup Sogn.

Landmand i Blans Østen.

Gift 29. september 1898 i Nordborg Kirke med

Anna Cathrina Christensen Bonde

Født 23. september 1867 i Holm - Død 30. marts 1933 i Blans Østen, Ullerup Sogn.

Datter af boelsmand i Holm, nr. 35, Dyvigvej 10,

Christen Bonde (1831-1913 og Kirstine Jørgensen (1830-1886).

2. JENS HANSEN MØLLER

Født 3 februar 1873 på Vestermølle - Død 27. februar 1873 på Vestermølle.

3. MARIE DORTHEA HANSEN MØLLER

Født 27. december 1874 på Vestermølle. - Død 9. december 1924 i Nordborg.

Gift 30. oktober 1906 i Nordborg Standesamt med

Jørgen Jørgensen

Født 5. oktober på Vesterkobbøl 6 - Død 12. januar 1915 i Krigen.

Landmand i Augustenhof, Vesterkobbøl 6. Fra 1909 i Brandsbøl, Vesterballe 12.

Efter hans død solgte hun ejendommen og flyttede til Nordborg, Storegade 66.

4. DØDFØDT SØN

Født 15. maj 1877 på Vestermølle - Død 15. maj 1877 på Vestermølle.

5. JENS PETER HANSEN

Født 25. marts 1878 på Vestermølle.

Blev ejendommens efterfølger, se senere.

6. HANS HANSEN MØLLER

Født 24. januar 1881 på Vestermølle - Død 6. maj 1881 på Vestermølle.

7. ELLEN DORTHEA HANSEN MØLLER

Født 2. juli 1882 på Vestermølle.

Blev ejendommens efterfølger, se senere.

* 1905 - 1908

JENS PETER HANSEN MØLLER

Født 25. marts 1878 på Vestermølle - Død 23. marts 1908 på Vestermølle.

Blev ejer af ejendommen. Ugift.

* 1908 - 1910

ELLEN DORTHEA HANSEN MØLLER

Født 2. juli 1882 på Vestermølle - Død 4. september 1961 i Stubbæk, Ensted Sogn.

Ejer af ejendommen, men flyttede 1910 til Stubbæk.

Gift 1. gang 20. december 1910 i Ensted Kirke med

Peter Jørgensen Christensen

Født 20. maj 1883 i Blåkrug, Varnæs Sogn - Død 26. juli 1917 i Krigen.

Landmand i Stubbæk.

Søn af Christian Christensen og Ingeborg Nissen Thoysen fra Blåkrug.

Gift 2. gang 8. maj 1920 i hjemmet med

Hans Mathiesen

Født 28. januar 1890 i Raved, Bjolderup Sogn - Død 25. maj 1963 i Stubbæk, Ensted.

Landmand i Stubbæk, Byvænget 7.

Søn af landmand i Raved, Hans Peter Mathiesen (1858-) og Anne Kjestine Petersen (1860-).

Børn.

HANS PETER MATHIESEN

Født 14. august 1920 i Stubbæk, Ensted Sogn - Død 30. juni 1993 i Stubbæk, Ensted Sogn.

Landmand og sognefoged i Stubbæk, Byvænget 7.

* 1910 - 1913

FREDERIK HANSEN MØLLER

Født 26. december 1862 på Augustenhofvej 3 - Død 9. oktober 1936 i Nordborg.

Landmand og kommuneforstander i Købingsmark, Augustenhofvej 3.

Overtog "Vestermølle" 1910 indtil den gik konkurs. Derefter solgte han også ejendommen, Augustenhofvej 3 og flyttede til Nordborg og blev mælkeemand, Kirkegade 23, nu nedrevet.

Søn af landmand og kommuneforstander, Augustenhofvej 3,

Jens Hansen Møller (1837-1911) og Elisabeth Birgitte Iversen (1833-1903).

Gift 29. oktober 1885 i Nordborg Kirke med

ANE MARIE JØRGENSEN JOHNSEN

Født 11. september 1863 i Dyvig - Død 12. april 1944 i Nordborg.

Datter af landmand i Dyvig, Oldenorvej 2,

Jørgen Christensen Johnsen (1830-1916) og Anne Marie Jensen (1829-1917).

De havde 10 børn.

* 1913 - 1942

ERIK JACOBSEN

Født 27. september 1861 i Ulkebøl - Død 6. juni 1945 på Vestermølle.

Blev ejer af ejendommen på 18,9 ha. og 2,3 ha. tilkøbt i 1927.

Søn af boelsmand i Ulkebøl, Pøl og Nordborg "Lille Tangsholm",
Jørgen Christensen Jacobsen (1828-) og Anna Eriksen Petersen (1834-).

Gift 1916 med

INGEBORG DORA HANSINE OHLSEN

Født 15. januar 1886 - Død 11. oktober 1929 på Vestermølle.

Datter af teglværksarbejder i Iller, Christian Ohlsen og Marie Biegitte Davidsen.

Børn.

1. JØRGEN JACOBSEN

Født 6. maj 1916 på Vestermølle.

Blev ejendommens efterfølger, se senere.

2. ERIK JACOBSEN

Født 25. august 1917 på Vestermølle - Død 13. september 1917 på Vestermølle.

3. CHRISTIAN JACOBSEN

Født 10. juni 1919 på Vestermølle. - Død 1991 i Lavensby.

Ugift.

4. ANNA JACOBSEN

Født 8. april 1922 på Vestermølle.

Ugift. Blev ejendommens efterfølger, se senere.

5. ERIK JACOBSEN

Født 27. september 1929 på Vestermølle.

Gift oktober 1955 med

Gunhild Dorothea Mulvad

Enke efter vognmand Hans Nicolaisen (1896-1948)

* 1942 - APRIL 1988

JØRGEN JACOBSEN.

Født 6. maj 1916 på Vestermølle - Død 1988 på Vestermølle.

Ugift. Blev ejer af ejendommen.

* APRIL 1988 - OKTOBER 1988.

ANNA JACOBSEN.

Født 8. april 1922 på Vestermølle.

Ugift. Blev ejer af ejendommen.

* OKTOBER 1988 - JULI 1989.

PETER CLAUSEN PETZ

Fra Stærbækvej 4 købte ejendommen i 1988, og solgte bygningerne til sønnen PER.